

Elina Eteläpää

”NYT ON PALJON HELPOMPI OLLA OMA ITTENSÄ”

Nuoren kasvun ja kehityksen tukeminen
tanssityöpajatoiminnan kautta
Kattilansillan nuorisotalolla

Opinnäytetyö
Yhteisöpedagogi

2018



**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Elina Eteläpää	Yhteisöpedagogi	Toukokuu 2018
Opinnäytetyön nimi		48 sivua 15 liitesivua
”Nyt on paljon helpompi olla oma ittensä”. Nuoren kasvun ja kehityksen tukeminen tanssityöpajatoiminnan kautta Kattilansillan nuorisotalolla		
Toimeksiantaja		
Kattilansillan nuorisotalo		
Ohjaaja		
Laura Hokkanen		
Tiivistelmä		
<p>Opinnäytetyön kehittämistehtävänä oli luoda ohjausmalli, joka noudattaa kulttuurisen nuorisotyön periaatteita tukemalla nuoren kasvua ja kehitystä tanssin keinoin. Kehittämishanke toteutettiin yhteistyössä Kattilansillan nuorisotalon kanssa ja työmuodoksi valikoitui tanssityöpajatoiminta toteutettavaksi nuorisotalolle. Kehittämismenetelminä käytettiin osallistujien alkukartoituslomakkeita, ryhmän havainnointia ja sen pohjalta ohjaajan pitämää kenttäpäiväkirjaa sekä lopuksi ryhmähaastattelua.</p> <p>Syksyn 2017 aikana Kattilansillan nuorisotalolla toteutettiin kahdeksan tanssityöpajakertaa. Kohderyhmä muodostui nuorisotalon kävijöistä, jotka opinnäytetyön yhteyshenkilö nuorisohjaaja Jonna Härkönen innosti mukaan tanssityöpajatoimintaan. Kävijämäärä vaihteli viikoittain ja viisi nuorta osallistui tanssityöpajoihin aktiivisesti koko syksyn ajan. Nämä viisi nuorta osallistuivat viimeisellä tunnilla toteutettuun ryhmähaastatteluun, jonka pohjalta kartoitettiin osallistujien omia kokemuksia tanssityöpajoista. Kokonaisuudessaan tanssityöpajojen toteutus oli prosessinomainen. Jokainen toteutuskerta suunniteltiin erikseen edelliseltä tunnilta tehtyjen havaintojen perusteella. Tästä toteutusprosessista on myös laadittu ohjausmallikaavio, jossa havainnollistuu jokaisen tunnin rakenne sekä kyseisen toteutuskerran havainnot.</p> <p>Kehittämishankkeen aikana ja ryhmähaastattelun pohjalta esille nousivat erityisesti vuorovaikutus ja vaikuttaminen ryhmän jäsenenä, oppiminen ja sen kautta myös onnistumisen kokemukset. Kokeilemalla eri harjoitteita tanssituntien aikana kyettiin muodostamaan toimiva tuntirakenne, joka sopi erityisesti kohderyhmän tarpeisiin. Eri harjoitteiden kautta nuorten keskinäinen vuorovaikutus sekä henkilökohtainen itsevarmuus olivat parantuneet. Lisäksi nuoret olivat saaneet onnistumisen kokemuksia ja kykenivät ”irrotteluun” tanssituntien aikana. Nuoret olivat kokeneet tanssityöpajatoiminnan heille tärkeänä ja olisivat toivoneet toiminnan jatkumista. He myös kertoivat tanssituntien auttaneen heitä eri tavoin omassa elämässään.</p>		
Asiasanat		
kulttuurinen nuorisotyö, tanssi, osallisuus, vaikuttaminen, oppiminen, voimaantuminen, luovuus		

Author	Degree	Time
Elina Eteläpää	Bachelor of Humanities	May 2018
Thesis title “Now it’s much easier to be myself” Supporting adolescents’ growth with dance workshops at Kattilansilta community center		48 pages 15 pages of appendices
Commissioned by Kattilansilta community center		
Supervisor Laura Hokkanen		
Abstract <p>In this thesis the objective was to create a guidance model which is based on the cultural of principles youthwork. The purpose was to support adolescents’ growth with dance as a cultural and creative method.</p> <p>During the Autumn 2017 there was eight dance workshops put into practice at Kattilansilta’s community center. The target group was put together by the youth worker Jonna Härkönen. The group was formed from the community center’s regular visitors. The number of the participants varied weekly but in the finally there were five adolescents who actively participated in the workshops. These five adolescents also took part to the group interview. In this thesis there were a preliminary survey, perception and field diary used as development methods.</p> <p>A workable class structure formed by trying different practices during the workshops. The class structure fitted especially the target group’s needs. Through different practices the adolescents’ interaction inside the group and self-confidence developed. In addition the adolescents got experiences of success during workshops. The participation was important to them and they wished that workshops could continue in the future.</p>		
Keywords cultural youthwork, dance, participation, influence, learning, creativity, empowerment		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	KEHITTÄMISEN TAUSTA JA TARVE	2
2.1	Kattilansillan nuorisotalo	2
2.2	Yksilön kasvun ja kehityksen tukeminen luovilla ja kulttuurisilla menetelmillä nuoruudessa	4
2.3	Tanssi luovana ja kulttuurisena menetelmänä	5
3	KULTTUURINEN NUORISOTYÖ	7
3.1	Kulttuurisen nuorisotyön tavoitteet.....	7
3.2	Sosiokulttuurinen innostaminen osana kulttuurista nuorisotyötä.....	11
4	KEHITTÄMISTEHTÄVÄ.....	13
4.1	Kohderyhmä	13
4.2	Tavoitteet ja toimenpiteet.....	14
4.3	Kehittämismenetelmät	15
5	KEHITTÄMISPROSESSIN TOTEUTUS.....	17
5.1	Tanssityöpajojen suunnittelu.....	17
5.2	Toimijoiden alkukartoitus	21
5.3	Tanssityöpajojen toteutusvaihe.....	23
5.3.1	Toteutuskerrat 1 ja 2: Tutustuen	23
5.3.2	Toteutuskerrat 3 ja 4: Sosiaalisesti	27
5.3.3	Toteutuskerrat 5 ja 6: Luovasti.....	31
5.3.4	Toteutuskerrat 7 ja 8: Yhdessä tanssien.....	34
6	TULOKSET.....	37
6.1	Osallistujien kokemuksia tanssityöpajoista	37
6.2	Ohjaajan kokemukset tanssityöpajoista	42
6.3	Kulttuurisen nuorisotyön toteutuminen tanssityöpajojen aikana.....	43
6.4	Kehittämisehdotukset	46
7	POHDINTA.....	47

LIITTEET

Liite 1. Ryhmähaastattelurunko

Liite 2. Alkukartoituslomake

Liite 3. Ohjausmalli

Liite 4. Lupa-anomus ryhmähaastattelua varten

Liite 5. Tanssituntien käsikirjoitus

1 JOHDANTO

Tanssilla on aina ollut minulle suuri merkitys. Se on ollut opettaja ja kasvattaja, joka on kulkenut mukani jokaisessa elämäni vaiheessa. Tanssituntien kautta olen oppinut paljon – aina ei voi esimerkiksi olla jonon ensimmäinen tai päästä näytöksessä eturiviin. Liikkeiden onnistuminen ei myöskään ole itseltään selvää, vaan vaatii ajoittain paljonkin harjoittelua ja sitoutumista työskentelyyn. Tanssi on vaatinut minulta toisten ihmisten asettamista itseni edelle sekä itsekuria, mikä ei aina ole ollut helppoa. Toisaalta tanssi on ollut minulle myös lohduttaja ja rohkaisija: kun lukion ylioppilaskirjoitusten tulokset eivät olleet lähelläkään sitä, mitä olin toivonut, pystyi tanssisalissa rakentamaan uudestaan kolauksen saanutta itsetuntoaan sekä käsittelemään negatiivisia tunteitaan. Tanssi ei kuitenkaan olisi voinut olla minulle niin merkityksenkästä ilman tanssiopettajiani, sillä juuri he ovat luoneet turvallisen ympäristön ja eri harjoitteiden kautta tukeneet kasvuani ja kehitystäni eri tavoin.

Tanssi on yksi kulttuurisen nuorisotyön muodoista (Kulttuurinen nuorisotyö 2017), jonka tavoitteena on aina nuoren kasvun tukeminen. Tällaiseen nuoren tukemiseen kuuluu vuorovaikutus ryhmän jäsenenä, onnistumisen kokemukset sekä taiteellisen itseilmaisun kehittyminen. (Jaakola 2012, 11–12.) Tanssi on luovaa yhteisöllistä, kulttuurista toimintaa, johon liittyy esteettistä pohdintaa ja joka voi suoraan todentua ihmisten välisen vuorovaikutuksen laatuja tiedostamisena. Tietoisuus esimerkiksi siitä, kuinka kosketan toista ja mitä keho viestittää, on keskeinen osa sosiaalista tietoisuutta sekä kulttuurista osaamista. (Foster 2010, 13.) Jo tavallinen tanssitunti on täynnä tilanteita, joissa opitaan vuoron odottamista sekä tilan antamista toiselle (Viitala 1998,19).

Tanssi voi tarjota toimintaa, aistimuksia, havaintoja ja ajattelua (Foster 2012, 13). Omien, tanssin parista saatujen kokemuksieni innoittamana aloin työstämään ajatusta siitä, että toteuttaisin opinnäytetyönä tanssitunteja nuorille kulttuurisen nuorisotyön lähtökohdista käsin. On selvää, että jokainen nuori on oma persoonansa ja tarvitsee omanlaistaan kohtaamista. Kaikille nuorille tulisi kuitenkin tarjota tukea, rohkaisua ja kannustusta (Järvinen 2009, 7–8). Tanssi-pedagogi Marketta Viitalan (1998, 23) mukaan tanssin tulee tarjota ympäristö, jossa jokaisella on todellisia mahdollisuuksia omalle tekemiselle, omille oivalluksille, tekemisen ilolle ja onnistumisen elämyksille.

Mikkelissä nuorille on tarjolla eri mahdollisuuksia harrastaa tanssia ja erityisesti katutanssi on ollut viime vuosina suosittua. Kaikilla halukkailla ei kuitenkaan ole mahdollisuutta osallistua keskustan tuntumassa sijaitseville tunneille. Keskustan ulkopuolella sijaitsevan Laajalammen kaupunginosan Kattilansillan nuorisotalolla nuoret olivat tuoneet esille kiinnostustaan katutanssitunteja kohtaan. Kulttuurisen nuorisotyön edellytys onkin, että nuorisotyötä on tehtävä nuorten ehdoilla. Tarkoituksena ei ole tarjota nuorille valmiita aktiviteetteja, vaan tehdä niitä nuorten kanssa ja heidän aloitteestaan. (Mäenpää 2015, 89.) Kattilansillan nuorisotalolla tanssitunteja ei ollut pystytty kuitenkaan mahdollistamaan, sillä sopivaa ohjaaja ei ollut löydetty, eikä kyytejä keskustan tanssitunneille pystyttäisi aina järjestämään.

Keväällä 2017 lähdimme yhdessä nuorisotalon työntekijän Jonna Härkösen kanssa kartoittamaan eri mahdollisuuksia toteuttaa tanssitunteja yhdessä Kattilansillan nuorten kanssa. Työpajatoiminta tarjoaa hyvät edellytykset nuoren kasvun ja kehityksen tukijana ja usein työpajoja onkin järjestetty juuri nuorisotaloilla (Jaakola 2012, 15). Näin ollen oli luontevaa lähteä suunnittelemaan tanssityöpajatoimintaa vietäväksi itse nuorisotalolle, eli sinne, missä nuoret sitä haluaisivat harrastaa. Tavoitteena oli luoda toimiva ohjausmalli, joka noudattaa kulttuurisen nuorisotyön periaatteita: tanssityöpajojen tarkoituksena on tukea nuoren kasvua ja kehitystä tanssin keinoin.

2 KEHITTÄMISEN TAUSTA JA TARVE

2.1 Kattilansillan nuorisotalo

”Nuorisotalon karun ulkokuoren sisältä aukeaa kävijälle lämminhenkinen sisus.” Näin kuvaillaan Kattilansillan nuorisotaloa Nuorten portaalien Po1nt:in internetsivuilla. (Kattilansillan nuorisotalo, 2017.) Opinnäytetyöni on toteutettu yhteistyössä Kattilansillan nuorisotalon kanssa ja yhteyshenkilönä toimi nuorisotalolla työskentelevä nuorisohjaaja Jonna Härkönen. Hän kokosi myös opinnäytetyöni kohderyhmän Kattilansillan nuorisotalon kävijöiden joukosta ja tanssityöpajat toteutettiin kyseisen nuorisotalon liikuntasalissa. Syksyllä 2017 toteutin sähköpostihaastattelun nuorisohjaajalle, saadakseni lisätietoa Kattilansillan nuorisotalon toiminnasta sekä historiasta.

Kattilansillan nuorisotalo on ainoa toiminnassa oleva nuorisotalo Mikkeliissä, joka on rakennettu varta vasten nuorisotaloksi. Toiminta Kattilansillan nuorisotalolla alkoi vuonna 1982 ja se toimii Mikkelin kaupungin nuorispalveluiden alaisuudessa. Lisäksi nuorisotalo tekee yhteistyötä esimerkiksi lastensuojelun, liikuntapalveluiden, oppilaitosten sekä erilaisten järjestöjen kanssa. Nuorisotalon kohderyhmään kuuluu niin sanotut *Miniklubilaiset* eli 7–12-vuotiaat lapset sekä nuoret aikuiset, noin 13–20-vuotiaat. Kävijöiden keski-ikä on noin 14–15-vuotta. Viikoittain nuorisotalolla vierailee reilu sata lasta ja nuorta. (Härkönen 2017.)

Kattilansiltaa asuinalueena nuoriso-ohjaaja Härkönen (2017) kuvailee ”melko rauhalliseksi” ja ”monikulttuuriseksi”. Nuoriso-ohjaajan mukaan Kattilansillan nuorisotalo on tärkeä paikka nuorille keskeisellä alueella. Läheinen koulu on lakkautettu, joten nuoriso-ohjaajan mielestä on tärkeää, että nuorilla on vielä säilynyt jotain omaa. Lisäksi nuorisotalolla käy nuoria eri puolilta Mikkeliä, joten se on myös tärkeä kohtaamispaikka. (Härkönen 2017.) Kattilansillan nuorisotaloa nuoriso-ohjaaja kuvailee tunnelmaltaan ”kotoisaksi” sekä ”rennoksi”. Hänen mukaansa suurin osa kävijöistä käy nuorisotalolla säännöllisesti ja ”porukka” on näin ollen varsin yhtenäinen. Sääntöjä noudatetaan hyvin ja ohjaajia kunnioitetaan. Nuoriso-ohjaaja nostaa esille myös nuorisotalon sisäisen dynamiikan: ”Porukka kasvattaa myös toinen toisiaan, eli jos joku sanoo rumasti tai tekee typerästi, niin omasta porukasta annetaan kuulua, että niin ei saa sanoa tai tehdä.”

Vapaan oleskelun ohella Kattilansilta tarjoaa kävijöilleen myös mahdollisuuden esimerkiksi ruuan laittamiseen tai jääkiekon pelaamiseen viereisellä kentällä. Kerran kuukaudessa nuorisotalolla on myös disco, jonka järjestäjinä ovat *discoteam* eli nuorisotalon kävijöistä koottu ryhmä. Nuoret voivat myös itse vaikuttaa nuorisotalon toimintaan kertomalla suoraan ohjaajille toiveistaan ja esimerkiksi uusien hankintojen yhteydessä nuorten mielipide on olennainen. Kattilansillan nuorisotalon tavoitteena on tavoittaa mahdollisimman monia nuoria ja tarjota heille turvallinen vapaa-ajanviettopaikka. (Härkönen 2017.)

Ihannetilanteessa nuorisotalo nähdäänkin kaikille avoimena tilana, jossa Cederlöfin (2004) sekä Kylmäkosken (2007) mukaan nuoret taustoistaan riippumatta voivat toteuttaa itseään omalla vapaa-ajallaan sekä luoda ja ylläpitää

vertaissuhteita. Nuorisotalotyötä ei haluta kohdentaa tietyille ryhmälle. Tavoitteena on luoda tila, joka olisi nuorten näköinen. (Kiilakoski ym. 2001, 66.) Kattilansillan nuorisotalolla useat nuoret ovat toivoneet pääsevänsä osallistumaan erityisesti katutanssitunneille. Kattilansilta sijaitsee kuitenkin Mikkelin keskustan ulkopuolella, Laajalammen kaupunginosassa, eikä mahdollisuutta keskustan tuntumassa pidettäville tanssitunneille pystytä aina järjestämään. Siksi tanssityöpajojen järjestäminen Kattilansillan nuorisotalolla osoittautui tarpeelliseksi.

2.2 Yksilön kasvun ja kehityksen tukeminen luovilla ja kulttuurisilla menetelmillä nuoruudessa

Nuoren kasvuun ja kehitykseen vaikuttavat perimän lisäksi myös ympäristö, johon kuuluu fyysinen, psyykkinen ja kulttuuriympäristö sekä nuoren oma aktiivisuus. Kodin ja koulun ohella nuoren kasvatustehtävä jakaantuu myös muille vertaisryhmille, jotka vaikuttavat nuoren arvoihin ja omaa elämää koskeviin valintoihin. (Aaltonen ym. 1999, 14–15.) Nuoren kasvun tukemiseen sisältyvät vuorovaikutus ryhmän jäsenenä, onnistumisen kokemukset ja taiteellisen itseilmaisun kehittyminen (Jaakola 2012, 11). Nuoren luovuutta ja itsenäisyyttä tulee tukea ja aikuisen tehtävä on auttaa nuorta oivaltamaan omat vahvat puolensa (Aaltonen ym. 1999, 15).

Taiteellisen ilmaisun kehittyminen sekä onnistumisen kokemukset ovat tärkeitä nuoren kasvun tukemisen kannalta (Jaakola 2012, 11). Nuoret taiteen tekijöinä -hankkeen väliraportin yhtenä johtopäätöksenä on, että aikuisten tarjoamassa ohjauksessa tulisi huomata nuorissa oleva ilmaisun sekä tekemisen tarve. Tämä mahdollistaa nuorten tarttumisen omaehtoiseen itseilmaisuun myös niissä tilanteissa, joissa nuoret eivät ole taiteen tekemistä tai itseilmaisun paikkaa lähtökohtaisesti itse hakeneet. (Laine ym. 2011, 102.)

Taiteellinen työskentely vahvistaa nuoren sisäistä ääntä (Määttä, 2007, 133). Nuorten taiteellisen toiminnan kautta toteutuva kulttuurinen osallistuminen antaa myös välineitä ennakoita sekä hahmottaa nuorille keskeisiä teemoja ja tätä kautta lisätä hyvinvointia ja terveyttä. Erityisesti nuoret, joilla on paljon

pulmia elämässään, eivät välttämättä löydä oma-aloitteisesti kanavia ilmaisulleen. Tällöin nuorten tuettu omaehtoinen toiminta ja itseilmaisuus voivat olla hyvinkin merkityksellisiä nuoren elämässä. (Laine ym. 2011, 102.)

Onnistumisen kokemukset tukevat nuoren itsetuntoa ja jokainen nuori tarvitsee harrastuksen, jossa nämä kokemukset mahdollistuvat (Aaltonen ym. 1999, 15; Järvinen 2009, 7–8). Nuoruusikä onkin luovuuden aikaa: perustetaan bändi tai harrastetaan valokuvausta (Sinkkonen 2010, 247). Olennaista on tukea turvallisen yhteisön sekä arvostavan vuorovaikutuksen syntymistä sekä ryhmän osallisuutta toimintaan kuuluvaan päätöksentekoon (Jaakola 2012, 11). Yhteisölliset kokemukset ovat omiaan vahvistamaan osallisuutta (Känkänen 2013, 78). Kun työskennellään uusilla menetelmillä, ovat ryhmän jäsenet melko tasavertaisessa tilanteessa. Osallistujat saattavat tuntea epävarmuutta, jolloin tukea voidaan hakea toisesta ryhmän jäsenestä. Tällöin yhteenkuuluvuuden tunne saattaa myös lisääntyä ryhmän sisällä. (Laine 2012, 10.) On tärkeää tarjota nuorille myös henkilökohtaisia kokemuksia (Mäenpää 2015, 95) ja yksilö saattaakin sulatella kokemuksiaan täysin itsekseen (Laine 2012, 10).

2.3 Tanssi luovana ja kulttuurisena menetelmänä

Tässä opinnäytetyössä puhutaan tanssista nimenomaan luovana ja kulttuurisena menetelmänä. Tanssi itsessään on laaja ilmiö (Anttila 2013, 47). Tanssiin liittyy kuitenkin olennaisena ruumiillisuus, koska ainoat työskentelyvälineet ovat keho ja mieli (Nurmi 2012, 34). Fosterin (2010, 6) mukaan tanssi on kehon välityksellä ilmaistu taidemuoto. Toisaalta Foster (2010, 13) määrittelee tanssin myös erityiseksi kehollisen toiminnan muodoksi. Kehollisella toiminnalla viitataan sekä liikkeeseen että kehossa tapahtuviin aistimuksiin, kokemuksiin ja fysiologisiin muutoksiin (Anttila 2013, 31).

Tanssin kautta ihminen voi tavoittaa tunteita sekä muodostaa sisäisiä ja henkilökohtaisia merkityksiä (Foster 2010, 13). Anttila (2013) korostaa kehontietoisuuden ja kehon tuntemuksen merkitystä itsetuntemuksen rakentumisessa, mikä linkittyy myös sosiaalisiin taitoihin. Myönteinen suhde omaan kehoon on

omiaan vahvistamaan itsetuntoa ja itsetuntemus sekä itsetunto auttavat yksilöä tunnistamaan omia tunteitaan. Omien tunteiden tunnistaminen puolestaan on väylä toisten tunteiden ymmärtämiseen, myötätuntoon sekä sosiaalisen tietoisuuden rakentumiseen. (Anttila 2013, 27.)

Tanssia hyödynnetään usein kasvatuksellisissa ja sosiaalisissa menetelmissä (Foster 2010, 6). Tanssi itsessään vaatii vuorovaikutusta fyysisen ja sosiaalisen maailman kanssa (Anttila 2013, 52). Tanssitunneilla opetellaan normaaliin elämään liittyviä asioita ja se on yhdessä tekemisen oppimista (Viitala 1998, 19). Siihen liittyy usein tulkintaa, luovaa ilmaisua, ongelmanratkaisua, tunteita, tuntemuksia sekä mielikuvia (Anttila 2013, 52). Jo tavallinen tanssitunti on täynnä tilanteita, joissa opitaan esimerkiksi vuoron odottamista ja tilan antamista toiselle (Viitala 1998, 19).

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan pääasiassa katutanssia, erityisesti hiphoppia. Katutanssilla tarkoitetaan koko laajaa katutanssikulttuurin kirjoa. Hiphop-tanssi puolestaan on yksi katutanssin muodoista. Hiphop ei kuitenkaan ole ainoastaan tanssilaji. Kyse on vanhasta, erityisesti nuorille kuuluvasta kulttuurista ja ilmiöstä. Hiphop on saanut kaupallisen median ansiosta uudenlaisen nosteen ja palannut 1990-luvulla nuorten omaksi kulttuuriksi. (Nurmi 2012, 12–14.)

Se, minkälaisena katutanssi yleensä nykyään esiintyy mediassamme, on lähtöjään Yhdysvalloista ja saanut vaikutteita monista eri tanssityyleistä (DJ Hooch 2015, 7). Myös hiphopin juuret ovat 1970-luvun New Yorkissa. Aluksi niin kutsutut hiphopparit harjoittivat neljää eri osa-aluetta: graffitteja, dj-toimintaa, rap-musiikkia sekä tanssia. Kaikkiin neljään osa-alueeseen kuului *battle*, mikä tarkoittaa kilpailua tai kaksintaistelua maineesta oman osakulttuurin silmissä. Vasta 1980-luvulla, kulttuurin levittyä maailmalle, alettiin puhua hiphopista. (Isomursu & Tuittu 2005, 17–20.) Nykyään hiphop tanssimuotona voidaan itsessään jakaa vielä kahteen eri tyyliin. Vanha, eli old school tarkoittaa nimensä mukaisesti vanhempaa hiphop-tanssia, joka syrjäytti aikoinaan breikin. Tuolloin hiphopissa keskityttiin paljolti jalkaliikkeisiin. Uudemmasta hiphopista käytetään nimitystä new school, jossa kehon käyttö on kokonaisvaltaisempaa ja ottaa vaikutteita monista muista lajeista sekä tanssityyleistä. (Nurmi 2012, 14.)

Yli 30 vuoden ajan hiphopissa standardoitu populaarikulttuuri sekä kansankulttuuri ovat olleet jatkuvassa vuorovaikutuksessa. Hiphop on kyennyt säilyttämään elinvoimansa ja tarjota identiteettiä nuorille, koska sillä on ollut arvonsa ja tarinansa. Lisäksi hiphop on tarjonnut mahdollisuuksia ilmaista itseään musiikin, kuvien ja tanssin kautta. (Isomursu & Tuittu 2005, 28.) Yhteiskunnallisesti merkittävää hiphop-tanssissa ja koko hiphop-kulttuurissa on sen synnyttämä yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuus. Hiphop tarjosi jo syntyessään yhteisön, johon katujen nuoret tunsivat kuuluvansa ja joka oli jotakin heidän omaansa. Osana valtakulttuuria hiphop voi tarjota vielä nykyäänkin tätä samaa yhteisöllisyyttä tuomalla samanmieliset ja yhteiset kiinnostuksen kohteet jakavat ihmiset yhteen. (Nurmi 2012, 30.)

3 KULTTUURINEN NUORISOTYÖ

3.1 Kulttuurisen nuorisotyön tavoitteet

Vaikka kulttuurista toimintaa on järjestetty eri nuorisotyössä jo pitkään, yksiselitteistä kulttuurisen nuorisotyön käsitteen määrittelyä ei ole. 1990-luvulla kulttuurista nuorisotyötä yhdistettiin aiempaa selkeämmin alueellisiin palveluihin sekä syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tukemiseen. Tuolloin voitiin selkeästi havaita, että kulttuurisella nuorisotyöllä on merkittävä tehtävä nuorten kasvun tukemisessa sekä elämänhallinnan vahvistamisessa ja käsite alkoi vakiinnuttaa asemaansa. (Ruotsalainen 2007, 168–171.) Edelleen kulttuurisen nuorisotyön kenttä näyttäytyy hyvin moninaisena, erilaisten toimijoiden yhteisesti jakamana areenana, jonka periaatteita ja työtapoja on haasteellista yhtenäistää (Kulttuurinen nuorisotyö 2017).

Kulttuurista nuorisotyötä voidaan lähestyä myös siitä näkökulmasta, ettei kyseistä käsitettä tarvitse pyrkiä määrittelemään täydellisesti. Kulttuurinen nuorisotyö ei ole muita nuorisotyön muotoja tai menetelmiä poissulkeva tekijä (Kulttuurinen nuorisotyö 2017), vaan se voidaan ennemmin ajatella olevan osa kaikkia muita nuorisotoimialan alueita (Ruotsalainen 2007, 171). Kulttuurinen nuorisotyö voidaankin ajatella hallinnollisena käsitteenä, jonka alle erilaiset toimijat voivat lukeutua (Kulttuurinen nuorisotyö 2017).

Olennaista on kuitenkin määritellä kulttuurisen nuorisotyön tavoite. Vaikka kulttuurista nuorisotyötä tehdään usein taidelähtöisin työmenetelmin, määrittävät työtä ennen kaikkea nuoren kasvua tukevat elementit (Jaakola 2012, 12). Tämä tarkoittaa sitä, että kulttuurisen nuorisotyön tärkein tavoite on aina nuoren kasvun tukeminen, mihin pyritään nuorten ilmaisutaitojen kehittämisen kautta luomalla kulttuurisia sekä henkisiä tukirakenteita (Jaakola 2012, 12; Ruotsalainen 200, 173). Ensimmäinen edellytys kulttuurisen nuorisotyön onnistumiselle on tiedostaa, että nuorisotyötä on tehtävä nuorten ehdoilla. Kulttuurisen nuorisotyön tehtävä ei ole tarjota nuorille valmiita aktiviteetteja, vaan tehdä niitä nuorten kanssa, heidän aloitteestaan sekä heidän ehdoillaan. (Mäenpää 2015, 89.)

Kulttuurinen nuorisotyö rakentuu osallisuuden ajatukselle: nuoret yhdessä heidän lähiyhteisönsä kanssa elävät luovassa vuorovaikutuksessa yhteiskunnan kanssa ilmaisten arvojaan sekä tunteitaan eri toimintamuotojen kautta. (Ruotsalainen 2007, 173.) Nuorten osallisuus ja vaikuttaminen mahdollistetaan kasvatuksellisen työtteen ja osallistavien työmenetelmien avulla. Kulttuurisen nuorisotyön perustana on ajatus yhteisöstä, johon yksilön on helppo osallistua. Tämä perustuu yhteiseen orientaatioon toiminnan sisällöstä. (Jaakola 2012, 11.)

Toimintamuodoissa ja taiteenaloissa kulttuurinen nuorisotyö jakautuu laajasti usealle osa-alueelle. Kulttuurisen nuorisotyöhön kuuluu ohjattu ja tuettu toiminta, mutta myös nuorten omaehtoisen toiminnan mahdollistaminen. Lisäksi media ja virtuaaliset yhteisöt sekä tuotanto- ja tapahtumaprojektit ovat osa kulttuurista nuorisotyötä. (Kulttuurinen nuorisotyö 2017.) Vakiintuneita työmuotoja ovat ohjatut kulttuuriset pienryhmät sekä toiminta leireillä ja retkillä. Myös erilaiset kulttuuriset tapahtumat ja tilaisuudet kuuluva kulttuurisen nuorisotyön työmuotoihin, tarjoten nuorille julkisen foorumin, jossa heidän teoksensa ja tuotoksensa pääsevät vuorovaikutukseen yleisön ja muiden harrastajien kanssa. (Jaakola 2012, 14.)

Vuonna 2000 Helsingin kaupungin nuorisosoasiankeskuksen työryhmä on määritellyt kulttuurisen nuorisotyön seuraavasti: "kulttuurinen nuorisotyö vahvistaa nuorten ilmaisutaitoja ja luovaa osaamista. Se on osallistumista tukevaa, omaehtoista sekä nuorten kasvua ja oppimista edistävää toimintaa, jossa nuoret

toimivat ensisijaisesti subjekteina.” (Jaakola 2012, 7.) Nuorisotyössä osallisuus nähdään monitasoisena kokemuksellisenä liittymisen, kuulumisen sekä eheän minuuden tunteena, jota jokaisen yksilön tulisi elämän kaikilla osa-alueillaan kokea (Ilo olla nuori! 2017, 7). Osallisuuden luonteeseen kuuluu mahdollisuus muuttaa yhteisöä, johon kuuluu, mikä erottaa sen myös pelkästään osallistumisesta johonkin toimintaan (Gretschel & Kiilakoski 2012, 15). Toisaalta osallisuus on myös itse tekemistä toimijana eikä ainoastaan osallistumista palveluja koskevaan päätöksentekoon (Gellin ym. 2012, 175). Osallisuuden kuuluu toimijuuden kokemus. Osallistumiseen verrattuna osallisuuden kokemus on jotain syvempää ja sillä kuvataan usein yhteisöllisyyttä, kuulumista sekä osallistumista yhteisön tai yhteiskunnan toimintaan. (Virolainen 2015, 56.)

Osallisuus on vastuun kantamista ja sitoutumista yhteisten asioiden parantamiseen. Osallisuus ei kuitenkaan tarkoita tilannetta, jossa lapsia tai nuoria kuunnellaan loputtomiin, mutta heidän mielipiteilleen ei anneta mitään merkitystä yhteisön toiminnasta päätettäessä. Osallisuudessa yksilöille sekä ryhmille annetaan mahdollisuus toimia, mikä käytännössä tarkoittaa vallan jakamista. (Gretschel ym. 2012, 15.) Nuorten taiteellisen toiminnan kautta toteutuva kulttuurinen osallistuminen voidaan nähdä nuoren omaa elämää myönteisesti rakentavana tekijänä, ja useimmat kulttuurisen nuoristyöntyömenetelmät rakentuvat jo lähtökohtaisesti nuorten osallisuuden varaan (Laine ym. 2011, 102; Jaakola 2012, 5).

Osallisuuden sosiaalisessa ulottuvuudessa osallisuus näyttäytyy syrjäytymisen vastavoimana voimaantumisenä (Virolainen 2015, 60). Tuliaisen toteuttaman tutkimuksen ”Käytännön työntekijöiden käsityksiä kulttuurisesta nuorisotyöstä” (2006) mukaan voimaannuttaminen on yksi kulttuurisen nuorisotyön tärkeimmistä tavoitteista (Jaakola 2012, 7). Voimaantumisen keskeisenä ajatuksena on, että se lähtee henkilöstä itsestään (Voimaantuminen 2017). Voimaantumista ei voikaan tarjota yksilölle valmiina (Heikkilä & Heikkilä 2007, 30), mutta sen saavuttamista voidaan tukea tarjoamalla mahdollisuus voimaantumiseen (Heikkilä & Heikkilä 2007, 30; Voimaantuminen 2017). Katriina Siivonen ja Sirkku Kotilainen ovat koonneet aineiston Suomen Kulttuurirahaston Myrsky-hankkeen pohjalta nuorten taiteellisen toiminnan motiiveista.

Useat nuorten itse tuottamat teokset käsittelivät oman identiteetin etsintää, hyväksytyksi tulemistä sekä sosiaalista torjuntaa. Hankkeissa itsenäisesti astuminen oli läsnä paitsi monien teosten aiheen, myös taiteen tekemisen tavassa. Esittävässä taiteissa itseilmaisuus yleisön edessä saattoi olla voimauttava kokemus, etenkin monelle hiljaisemmalle nuorelle. (Laine ym. 99–100.)

Kulttuurisen nuorisotyön lähtökohtana on tarjota ilmaisukanavia sille, kuinka nuori kokee ympäröivän maailman. Kyky luoda kulttuuria mahdollistaa yksilölle sekä ryhmälle osallistumisen yhteisön ja yhteiskunnan sisällä vallitsevien käsitysten ja arvostusten luomiseen sekä niiden uudistamiseen. Kulttuurisen nuorisotyön kasvatuksellinen työote ja osallistavat työmenetelmät ovat osoittautuneet hyväksi työvälineiksi nuorten kasvun tukemiseen aktiivisiksi kansalaisiksi. (Jaakola 2012, 4–5.) Kasvaminen tarkoittaa prosessia, jonka aikana nuori rakentaa itselleen identiteettiä, kokeilee sekä ilmaisee sitä, eli toisin sanoen muodostaa käsityksen itsestään sekä pyrkii vaikuttamaan ympäröivään yhteiskuntaan näiden käsitysten mukaisesti. (Ruotsalainen 2007, 171.) Harrastustoiminnassa voi oppia vaikuttamistaitoja, mikäli osallistujille tarjotaan mahdollisuuksia vaikuttaa toiminnan sisältöihin. Tavoitteena ei tarvitse aina olla harrastustoiminnan piiristä ulospäin vaikuttaminen. (Eskelinen ym. 2012, 228.)

Kulttuurinen nuorisotyö on konkreettista tekemistä tai toimintaa, joten sen viitekehukseen liittyy luontevasti tekemällä oppiminen (Ruotsalainen 2007, 173). Nuoren odotetaan kasvavan oman elämänsä ja oppimisensa subjektiksi ja tavoitteena on, että nuoresta kasvaa aikuinen, joka olisi aktiivisessa vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa. Nuori joutuu kuitenkin usein olemaan niin koulussa kuin muuallakin vain vastaanottajan, objektin, asemassa. (Aaltonen ym. 1999, 71–72.) Nykyaikainen käsitys tiedosta ja oppimisesta korostaa kehoillisen oppimisen sekä yhteisön merkitystä (Gergen 1999). Tieto ei synny pelkästään yksilön aivoissa vaan myös kehossa sekä ihmisten välillä. Tieto ei myöskään siirry sellaisenaan ihmiseltä toiselle, esimerkiksi opettajalta oppilaalle, vaan ihmiset luovat tietoa sekä jaettuja merkityksiä horisontaalisissa suhteissa, yhdessä vertaistensa kanssa toimien ja keskustellen. Tällaisessa tiedonmuodostuksessa, tai oppimisessa, opettajan tehtävä on toisenlainen kuin perinteisen asiantuntijan. Syntyy oppimiskulttuuri, joka uudistuu sisältä käsin, kaikkien ryhmän jäsenten yhteisen pohdinnan sekä toiminnan tuloksena. (Foster 2010, 13.)

Kulttuurisen nuorisotyön tarkoituksena on, että nuori oppii tärkeitä taitoja niin itseilmaisuun, fyysisen toiminnan kuin sosiaalisen kanssakäymisenkin saralta (Kulttuurinen nuorisotyö 2017). Puhutaan oppimisen tasoista, joihin kuuluu ilmaisulliset, tekniset, sosiaaliset taidot sekä itsetuntemus. Nämä oppimisen tasot ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Itsetuntemuksen vahvistamiseen kuuluu nuoren päämäärien, vahvuuksien sekä heikkouksien tiedostamisen tukeminen. Itsetuntemus on puolestaan suoraan yhteydessä sosiaalisiin taitoihin, kuten vuorovaikutustaitoihin. Arvostava vuorovaikutus ja turvallisuuden tunne tukevat nuoren ilmaisullisia taitojen kehittymistä. Ilmaisulliset taidot tarvitsevat kuitenkin tuekseen teknillisiä taitoja, joilla tarkoitetaan esimerkiksi soitotaitoa. (Jaakola 2012, 7.)

Kulttuurisen nuorisotyön perustana on taiteellinen ja luova toiminta (Jaakola 2012, 11). Luova toiminta on käsitteenä vaikea täsmällisesti määritellä ja yleisesti selkiytymätön (Viitala 1998, 16). Intuiitiivisesti määriteltynä luovalla toiminnalla voidaan tarkoittaa kykyä luoda olemassa olevista elementeistä tai ideoista uusia teoksia tai ajatuksia toiminnassa, jossa vapaa kommunikointi itsen ja ympäristön kanssa on mahdollista. (Jaakola 2012, 11.) Viitala (1998, 16) mieltää luovaksi toiminnaksi mitkä tahansa omat ratkaisut.

3.2 Sosiokulttuurinen innostaminen osana kulttuurista nuorisotyötä

Sosiokulttuurinen innostaminen voidaan nähdä pedagogisena liikkeenä, jonka tavoitteena on saada ihmiset osallistumaan oman sekä yhteisöjensä elämän aktiiviseen ja tiedostavaan rakentamiseen (Kurki ym. 2006, 80). Innostaminen on sosiaalisissa suhteissa tapahtuvaa tavoitteellista toimintaa ja se pyrkii antamaan jokaiselle ihmiselle mahdollisuuden löytää itsensä sekä osallistua täydesti ryhmänsä ja yhteisönsä elämään (Hämäläinen & Kurki 1997, 202–205). Tässä opinnäytetyössä hyödynnän sosiokulttuurisen innostamisen ajatusta siitä, mitä se vaatii ohjaajalta ja millä tavoin sosiokulttuurinen innostaminen sijoittuu kulttuurisen nuorisotyön kentälle.

Innostamisen käsitteen ytimessä on ajatus, että se on tapa elähdyttää ihmisten herkistymisen ja itsetoteutuksen prosessia. Innostaminen herättää ihmis-

ten tietoisuutta, organisoii toimintaa ja saa ihmiset liikkeelle. Sen avulla pyritään parantamaan ihmisten elämän laatua ja tehdä heidät tietoisiksi siitä, miten heidän toimintansa omassa arjessaan ja lähiyhteisössään liittyy laajempaan yhteisölliseen sekä yhteiskunnalliseen toimintaan. (Kurki 2000, 19–20.) Nuorten kanssa toimiessa, sosiokulttuurisen innostamisen päämääränä on toteuttaa sellaisia kokemuksia, joiden vahvistamina nuoret uskaltavat vähitellen ilmaista itseään persoonallisesti yhä paremmin. Samalla vahvistetaan yhteisöön kuulumisen tunteita, jotka saavat nuoret toimimaan yhdessä yhteisten tavoitteiden suuntaan. (Kurki ym. 2006, 84.)

Innostajan on henkilö, joka kykenee herättämään ihmisten aktiivista osallistumista (Hämäläinen & Kurki 1997, 230). Sosiokulttuurinen innostaminen perustuu ihmisten omaan osallistumiseen aina toiminnan suunnittelusta arviointiin saakka. Kulttuurisen nuorisotyön sekä sosiokulttuurisen innostamisen tarkoituksena ei ole antaa valmiita malleja tai ohjelmia nuorille vaan tehdä niitä nuorten kanssa, heidän aloitteestaan sekä heidän ehdoillaan. (Kurki ym. 2006, 87; Mäenpää 2015, 89.)

Usein toiminnan aloite tulee juuri nuorilta itseltään (Wallenius 2009, 13). Innostajan tehtävänä on järjestää osallistumiseen mahdollistavat olosuhteet (Kurki ym. 2006, 87). Kulttuuriset aktiviteetit ovat innostamisen olennaisia toimintamuotoja (Kurki 2000, 137). Kulttuurisen innostamisen tapoihin kuuluu olennaisena taiteellisen ilmaisun lajit, kuten tanssi. Tällaisen kulttuurisen toiminnan tavoitteena on erityisesti ihmisen luovuuden sekä yleisesti ilmaisun kehittyminen. (Kurki ym. 2006, 82.)

Se, kuinka paljon ohjaaja itse tuo omia ideoitaan osaksi toimintaan vaihtelee ohjaajasta ja toiminnasta riippuen (Wallenius 2009, 13-14). Olennaista kuitenkin on, että ohjaaja on toiminnassa mukana. Innostajan rooliin kuuluu, että hän osallistuu toimintaan yhdessä muiden kanssa. Innostajan tehtävänä on olla yhteisössä dynamisoija, joka herkistää, yllyttää, rohkaisee, tukee sekä motivoi sen jäseniä. On kuitenkin tarpeen painottaa, että innostajan roolin ydin on syvästi humaani. Erityinen huomio kiinnitetään ihmisen, toisin sanoen persoonan kokonaiskehitykseen, ja näin ollen tuetaan jokaisen persoonallista sekä yhteisöllistä ulottuvuutta. (Kurki ym. 2006, 80–87.)

4 KEHITTÄMISTEHTÄVÄ

4.1 Kohderyhmä

Kattilansillan nuorisotalo sijaitsee Mikkelissä, keskustan ulkopuolella Laajalammen kaupunginosassa. Nuorisotalon nuoret olivat toivoneet katutanssitunteja, mutta toimintaa ei ollut pystytty kyseisellä nuorisotalolla järjestämään. Näin ollen nuorten toiveisiin ei ollut kyetty vastaamaan, minkä vuoksi suunnitelimme yhdessä nuoriso-ohjaaja Jonna Härkösen kanssa nuorisotalolle tanssityöpajatoimintaa. Idea tanssitunneista oli noussut Kattilansillan nuorisotalon nuorista, ja tästä syystä oli luonnollista lähteä muodostamaan ryhmää sen kävijöistä ja toteuttaa tanssityöpajat kyseisellä nuorisotalolla.

Koska nuoriso-ohjaaja Härkönen työskentelee Kattilansillan nuorisotalolla ja tuntee siellä käyvät nuoret, oli hänen minua helpompi innostaa nuorisotalon kävijöitä osallistumaan toimintaan. Kohderyhmän muodostamisvaiheessa pyrimme luomaan tanssityöpajoista matalan kynnyksen toimintaa. Tämä tarkoittaa sitä, että jokaisella nuorella olisi mahdollisuus osallistua toimintaan taloudellisesti ja yhdenvertaisuuden periaatteet toteutuisivat. Toiminta suunniteltiin vastaamaan jokaisen osallistuvan nuoren jo olemassa olevaa taitotasoa, eikä aiempaa kokemusta vaadittaisi. (Kulttuurinen nuorisotyö 2017.) Nuorille korostettiin, että tanssitunneille voisi tulla vain kokeilemaan ja toiminta on täysin vapaaehtoista.

Kulttuurisen nuorisotyön yksi vahvuus onkin nuorten harrastajien vapaaehtoisuus. Kun nuoret tulevat mukaan toimintaan vapaaehtoisesti, ovat motiivi ja orientaatio ovat erilaisia kuin virallisissa toiminnoissa. Osallistumisen pohjautuessa vapaaehtoisuuteen, voi sitoutuminen olla hyvinkin voimakasta. (Jaakola 2012, 9–13.) Ennen tanssityöpajatoiminnan alkua nuoriso-ohjaaja oli innostanut kuusi nuorta mukaan toimintaan Kattilansillan nuorisotalon kävijöiden keskuudesta. Kävijämäärä tanssityöpajoissa vaihteli viikoittain ja viisi nuorta osallistuivat toimintaan aktiivisesti koko syksyn ajan. Osalla nuorista oli aiempaa kokemusta tanssin harrastamisesta, mutta muutamat nuoret eivät olleet ennen tanssityöpajatoimintaan osallistumista harrastaneet tanssia lainkaan. Nuoret eivät myöskään tunteneet kaikkia ryhmäläisiä entuudestaan.

4.2 Tavoitteet ja toimenpiteet

Kehittämistyö aloitettiin keväällä 2017 yhteistyössä Kattilansillan nuorisotalon kanssa. Yhteyshenkilönä toimi nuoriso-ohjaaja Jonna Härkönen. Yhdessä Härkösen kanssa päätimme, että toiminnallinen osuus aloitettaisiin syksyllä 2017. Nuorisotalo ei olisi koko kesää auki, ja nuoret olisi nuoriso-ohjaajan mielestä helpompi saada sitoutumaan toimintaan silloin, kun koulut ovat jo alkaneet.

Kehittämistyön tavoitteena oli luoda ohjausmalli, joka noudattaa kulttuurisen nuorisotyön periaatteita. Tässä opinnäytetyössä tuetaan nuoren kasvua ja kehitystä tanssin keinoin. Kulttuurisen nuorisotyön yksi keskeinen toimintamuoto on ohjattu työpajatoiminta. Työpajatoiminnan tavoitteena luoda yhteisö, jossa kukaan nuorista ei ole ulkopuolinentarkkailija ja kriitikko, vaan sisäpuolinen toimija ja vaikuttaja. Ohjaajan tehtävänä on tukea nuoren kasvua ja kehitystä luomalla siihen sopivat olosuhteet. Tämä tarkoittaa sitä, että työpajatoiminnan tavoitteena on mahdollistaa ryhmän yhteisöllisyys ja luovuus sekä ryhmän yhteisölliset ja ilmaisulliset prosessit, nuorten itsetuntemuksen ja itseilmaisun sekä nuorten toimijuuden, voimaantumisen ja osallisuuden kokemuksen. Työpajojen suosio onkin viime vuosina kasvanut ja erityisesti nuorisotaloille vietävät työpajat ovat olleet toimivia. (Jaakola 2012, 15.) Nuoret Kattilansillan nuorisotalolla olivat toivoneet tanssitunteja järjestettäväksi nuorisotalolla, ja tästä syystä kehittämistyön toimintamuodoksi valikoitui nuorisotalolle vietävä työpajatoiminta.

Tämän kehittämistyön aikana tuettiin yhteisöllisyyden syntyä. Tähän pyrittiin tanssityöpajoissa eri harjoitteiden avulla, jotka tukivat nuorten keskinäistä vuorovaikutusta. Nuorten vaikuttamisen mahdollisuus taattiin jokaisella tanssitunnilla. He saivat kertoa omia ajatuksiaan ja toiveitaan heti ensimmäisestä tanssitunnista lähtien ja ohjaajan pyrin myös toteuttamaan heidän toiveensa mahdollisimman hyvin. Nuorten oppimista ja itsetuntoa ohjaajan näkökulmasta tuettiin kannustamisen, rohkaisun, motivoinnin sekä positiivisen palautteen kautta. Ohjaajan myös tarjosin tilanteita toteuttaa luovaa toimintaa ja kannustin nuoria heistä itsestään lähtevään tanssiin. Nuorten luovaa tanssia ei tanssityöpajojen aikana rajoitettu, vaan nuorten luova toiminta mahdollistettiin myös tilanteissa, joihin sitä ei oltu alun perin suunniteltu.

Kehittämistyön tarkoituksena oli kokeilla, millaisilla tanssillisilla harjoitteilla nuoren kasvua ja kehitystä voidaan tukea ja tätä kautta luoda toimiva ohjausmalli. Tarkoituksena oli selvittää, mitä ajatuksia nuorilla itsellään tanssityöpajatoiminnasta ja kuinka he olivat kokeneet ne omaa kasvuaan ja kehitystään tukevaksi. Haasteena tietysti oli, millä tavoin tätä pystyttiin mittaamaan. Nuoret eivät välttämättä itse edes tiedeet tai hahmottaneet, millä tavoin heidän kasvuaan ja kehitystään oli tuettu, vai oliko niitä tuettu laisinkaan. Nuorilta ei kysyttykään tätä suoraan, vaan viimeisellä tunnilla käydyn ryhmähaastattelun kautta pyrittiin tarkastelemaan nuoren kasvua ja kehitystä kulttuurisen nuorisotyön kontekstissa eri osa-alueiden kautta (ks. liite 1). Nuoret saivat kertoa tanssityöpajojen omia koettuja vaikutuksiaan heihin.

Kehittämistyön kahdeksan toteutuskertaa oli väistämättä melko vähäinen ja tämä olikin yksi kehittämishankkeen heikkouksista. Pitemmällä aikavälillä olisi kyetty antamaan harjoitteille enemmän aikaa, eikä tanssituntien rakenne olisi tarvinnut vaihdella niin paljon. Useampi toimintakerta olisi mahdollistanut myös kulttuurisen nuorisotyön toteutumisen paremmin tanssityöpajojen aikana. Esimerkiksi oppiminen on yksi oleellinen osa kulttuurista nuorisotyötä, ja siihen sisältyy vahvasti nuoren luovuuden vahvistuminen (Jaakola 2012, 17), joka vaatii kuitenkin aikaa toteutuakseen, sillä tanssin edellytys on oppia ensin käyttämään kehoaan itsensä ilmaisuun (Viitala 1998, 17).

Toisaalta toiminnan tarkoituksena ei ollut kyetä vastaamaan kaikkiin kulttuurisen nuorisotyön tavoitteisiin. Toiminnan tavoitteena oli kokeilla nuorisotalolle tuotavan tanssityöpajatoiminnan mahdollisuuksia nuoren kasvun ja kehityksen tukijana. Ajatuksena oli, että toteuttamani työpajatoiminnan kautta pystyttäisiin testaamaan tai luomaan uusia tanssin kautta toteutettavia harjoitteita ja rakentaa niistä toimiva ohjausmalli osaksi kulttuurista nuorisotyötä.

4.3 Kehittämismenetelmät

Koska en tuntenut ryhmää entuudestaan, laadin nuorille täytettäväksi alkukartoituslomakkeet (liite 2), joissa heidän tuli jatkaa jo valmiiksi aloitettuja lauseita mielensä mukaan. Tarkoituksena oli lyhyessä ajassa saada selville nuorten toiveet ja odotukset tanssityöpajoja kohtaan, sekä saada tietoa nuorista myös

yleisemmällä tasolla. Ennen lomakkeiden täyttämistä kerroin nuorille, että jokainen saa täyttää vastauksensa yksityisesti kirjaamatta omaa nimeään, eikä omia vastauksiaan tarvitse näyttää muille. Tällä pyrin varmistamaan jokaisen nuoren mahdollisimman totuudenmukaisen vastaamisen lomakkeisiin.

Koska onnistuneen kulttuurisen nuorisotyön edellytys on, että nuorisotyötä tehdään nuorten ehdoilla yhdessä heidän kanssaan sekä aloitteestaan (Mäenpää 2015, 89), halusin saada selville, millaisia toiveita tai tunteita heillä nousee tanssityöpajoja kohtaan. Alkukartoituslomakkeessa nuorten tuli täydentää esimerkiksi lauseet ”Odotan tanssitunneilta...” ja ”Tanssituntien aikana haluaisin tehdä...”. Lisäksi halusin selvittää, mitä mieltä nuoret olisivat siitä ajatuksesta, että tekisimme yhdessä tanssiesityksen. Ideana oli, etten tarjoa nuorille valmiita tunteja, vaan suunnittelin ne heidän toiveidensa ja ideoidensa pohjalta. Tässä pohjaan myös innostamisen olemukseen ja sen käsitykseen siitä, ettei kukaan ihminen ole täysin ”tietävä”, eikä kukaan täysin ”tietämätön”. Innostamiseen liittyy käsitys siitä, ettei ole mahdollista opettaa mitään tärkeää, jos itse ei ole valmis oppimaan. Tämä tarkoittaa, että opettajan ja oppilaan välinen suhde on aina dialoginen. (Hämäläinen & Kurki 1997, 224–225.)

Alkukartoituksen myötä halusin saada syvällisempää tietoa nuorista – heidän haaveistaan ja käsityksistään omasta itsestään. Alkukartoituslomakkeessa pyydettiin jatkamaan lauseita ”Minussa parasta on...” ja ”Minun haaveenani on...”. Nuorten tuli täydentää myös lause ”Jos muuttaisin jotain itsessäni, se olisi...”. Tällä pyrin saamaan selville nuorten negatiivisia käsityksiä omasta itsestään, kuitenkin liikaa pureutumatta heidän heikkouksiinsa.

Tanssityöpajojen aikana aineistonkeruumenetelmänä käytin havainnointia. Havainnoinnin etuna on, että sen avulla saadaan välitöntä ja suoraa informaatiota yksilön ja ryhmien toiminnasta sekä käyttäytymisestä. Havainnointi sopii menetelmänä erinomaisesti esimerkiksi vuorovaikutuksen tutkimiseen ja se mahdollistaa pääsyn tapahtumien luonnollisiin ympäristöihin. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Kehittämisprosessinaikana pidin myös kenttäpäiväkirjaa, johon keräsin havaintojani ja sekä omia arvioivia kommenttejani ohjaajana. Kenttäpäiväkirja valikoitui käytettäväksi menetelmäksi siitä syystä, että asiakirjana se sopii hyvin prosessin kuvaamiseen (Grönfors 2011, 90).

Nuorten omia kokemuksia tanssityöpajoista kartoitin ryhmähaastattelun avulla. Toiseksi viimeisellä tanssitunnilla kerroin tanssityöpajojen lopuksi toteutettavasta ryhmähaastattelusta, jossa tarkoituksena oli kartoittaa osallistujien kokemuksia tanssityöpajoista. Kerroin nuorille, minkä takia ja millä tavoin haastattelu toteutetaan ja kuinka heidän yksityisyytensä on suojattuna aineistonkeruussa. Nuorten nimiä ei julkaistaisi tässä opinnäytetyössä ja nauhoitetta ei kuuntelisi kukaan muu kuin minä. Lisäksi annoin nuorille haastattelua varten lupalapun (liite 4), joka vanhempien tulisi allekirjoittaa nuorten ollessa alle 18-vuotiaita.

Ajattelin, että jotkut nuoret olisivat saattaneet kokea olonsa vaivaantuneeksi, jos heitä olisi haastateltu yksitellen, ja tästä syystä aineistonkeruumenetelmäksi valikoitui ryhmähaastattelu. Myös Martti Grönfors (2011, 73) on todennut, että haastattelutilanne on yleensä vapautuneempi, kun useampia henkilöitä on paikalla. Toisaalta ryhmähaastattelun heikkoutena oli se, ettei jokainen nuori välttämättä kykene osallistumaan keskusteluun tasavertaisesti. Haastattelukysymykset (ks. liite 1) pyrin muotoilemaan niin, että nuorten olisi helppo ymmärtää. Kysymykset jaoin eri osa-alueisiin, jotka huomioivat kulttuurisen nuorisotyön keskeisen osa-alueet: osallisuus ja ryhmän toiminta, vaikuttaminen, oppiminen, luovuus sekä voimaantuminen. Lisäksi haastattelukysymykseni käsittelivät yleisesti tanssitunneille osallistumista, sekä esiintymistä ja nuorten ajatuksia tanssituntien jälkeen. Ryhmähaastattelun tallensin äänittämällä. Ryhmähaastatteluun osallistui viisi nuorta ja he kaikki olivat osallistuneet tanssityöpajoihin aktiivisesti koko syksyn ajan.

5 KEHITTÄMISPROSESSIN TOTEUTUS

5.1 Tanssityöpajojen suunnittelu

Tanssityöpajojen suunnittelun aloitin syksyllä 2017 saatuaamme kohderyhmän koottua. Osallistujat saivat itse ehdottaa heille sopivan viikonpäivän, ja tunnit valikoituivat pidettäväksi joka torstai. Ajatuksena oli, että jokaiselle kerralle on oma teemansa, jotka pohjautuvat kulttuurisen nuorisotyön sekä sosiokulttuurisen innostamisen keskeisiin käsitteisiin. Tanssityöpajojen toteutusvaiheessa minun täytyi kuitenkin todeta, että oli helpompaa suunnitella jokainen tanssitunti erikseen. Näin pystyin ottamaan tuntisuunnittelussa huomioon edellisen

toimintakerran havainnot. Jotta nuorten osallisuus toteutuisi tanssityöpajatoiminnan aikana, on nuorten päästävä toteuttamaan kulttuuria omista lähtökohdistaan, osallistumaan toiminnan suunnitteluun sekä toteutukseen (ks. Kulttuurinen nuorisotyö 2017). Siksi halusin rakentaa tuntisuunnitelmaa myös nuorten esittämien toiveiden pohjalta. Näin ollen tanssityöpajojen toteuttamisesta syksyllä 2017 muodostui enemmänkin prosessinomainen kokonaisuus (ks. liite 3).

Pyrin kuitenkin luomaan jokaiselle tunnille samanlaisen rakenteen: alkulämmittely, tekniikka, koreografiaosuus ja venyttely. Tanssipedagogi Marketta Viitala (1998, 40) on myös listannut omien tanssituntiensä sisältämät elementit: virittäytyminen, treenaustuokio, opittava aines, yhteistanssi, luova aines, elämyksellinen elementti sekä päätös. Elementtien järjestys voi kuitenkin Viitalan mukaan vaihdella tai jotkin osat voivat jäädä kokonaan pois, toisen elementtien painottuessa. Omilla tunneillani olin rakentanut sisällön seuraavasti: alkulämmittely (virittäytyminen), tekniikka (treenaustuokio), koreografiaosuus, johon kuuluu koreografian harjoittelu ja lopuksi sen tanssiminen yhdessä (opittava aines, yhteistanssi) sekä venyttely (pätös). Viitalan (1998) listaamat luova aines sekä elämyksellinen elementti nitoutuvat tanssitunneillani lähinnä koreografian harjoittelun vaiheeseen, jossa nuorilla on mahdollisuus omiin luoviin ratkaisuihin sekä eläytymiseen tanssin aikana.

Ensimmäisen tanssityöpajakerran teemaksi asetin tutustumisen. Tällä tarkoitan tutustumista ryhmän jäseniin, sekä nuorten tutustuttamista katutanssin, erityisesti hiphopin maailmaan (ks. liite 5). Kehittämisprosessin onnistumiseksi oli olennaista, että nuoret innostuvat tanssityöpajatoiminnasta ja tätä kautta myös osallistuisivat aktiivisesti toimintaan. Ensimmäinen kerta oli itsessään jo haaste, sillä en tuntenut ryhmää entuudestaan. Tämän takia ohjaajana en välttämättä pystynyt etukäteen suunnittelemaan ensimmäisen tunnin sisältöä niin, että se olisi vastannut nuorten taitotasoa ja heidän toiveitaan. Tästä syystä ensimmäisen kerran sisältöä oli pystyttävä muokkaamaan tarpeen tullen myös kesken tunnin, jotta toiminta pysyisi mielekkäänä. Ensimmäistä, sekä myöhempiä tunteja suunnitellessani kirjasin muistiin muutamia vaihtoehtoja (ks. liite 5), mikäli nuoret hallitsivat ajattelemani sisällön paremmin tai huonommin, mitä olin odottanut.

Nuorisotalo tilana voi olla myös haastava ympäristö toteuttaa osallistavaa toimintaa. Tutkimuksissa on ilmennyt useita eri haasteita nuorten nuorisotalotoimintaan osallistumiseen liittyen. Ensinnäkin uusien nuorten voi olla vaikea sopeutua nuorisotalolle, sillä vanhat kävijät voivat suhtautua heihin välinpitämättömästi tai jopa negatiivisesti. Tämän huomioon ottaen, saattoi olla hyvä, että kohderyhmää lähdettiin kokoamaan nuorisotalon sisältä vanhoista kävijöistä. Tutkimuksissa on myös ilmennyt, että haasteet saattavat liittyä myös nuorisotalon henkilökuntaan ja toiminnan rakenteisiin. Voi olla, ettei nuorten mielestä nuoriso-ohjaajien kasvatusote ole osallistava tai nuorisotalon valmiiksi luotu talodemokratia rajoittaa nuorten vapautta vaikuttaa ja toimia (ks. Gretschel 2011, 22.)

Tiedostaen erityisesti ensimmäisen kerran haasteet, tuli minun pohtia, millä tavoin nuoret saataisiin motivoitua ja innostettua toimintaan. Motivoitumisen taustalla ovat ihmisten omat kulttuuriset vaateet ja tarpeet, se mitä ihmiset itse tahtovat (Kurki 2000, 133). Tarkastellessani motivaatiota, käytin apunani Sanna Tarssasen (toim.) *Elämystuottajan käsikirjaa* (2009). Teoksessa esitellään elämyskolmio. Mallin mukaan kaiken pohjalla on motivaation taso, eli kiinnostuminen ja tämän päälle rakentuu kaikki muu – aistiminen, oppiminen sekä lopuksi elämys ja muutos. Motivaation tasolla herätetään motivoitavan kiinnostus sekä luodaan odotukset tulevaa kohtaan. (Tarssanen 2009, 11–15.)

Viitalan (1998, 54) mukaan ryhmille on tärkeä tehdä selväksi, että monien tanssitunnin osioiden tehtävä on opettaa jotain oleellisia elementtejä. Ne eivät liikkään aina tunnu ryhmäläisten kohdalla siltä, mitä kukin juuri silloin haluaisi tehdä, mutta nämä teemat ovat tarpeellisia myöhemmälle oppimiselle ja tätä kautta edellytys elämykselliselle tanssille. (Viitala 1998, 54.) Nuorille tulisi näin ollen kertoa, miksi jotakin liikettä harjoitellaan. Ohjaajan tuki, vuorovaikutus- sekä palautteen antamisen taidot ovat haasteellisia tehtäviä ohjaajille (Jaakola 2012, 24), sillä motivointi tapahtuu mahdollisimman yksilöllisen ja aidon vuorovaikutuksen kautta (Tarssanen 2009, 15).

Myös haasteellisuus on yksi tapa tukea motivaatiota. Miikka Salavuon (2011) mukaan toiminnan sopiva haastavuus antaa mahdollisuuden aikaisempien taitojen ylittämiseen ja tukee tätä kautta myös motivaatiota, sillä kiinnostus toimintaan säilyy tällöin paremmin. Tanssin kautta voidaankin koetella ja ylittää

omia rajojaan (Foster 2012, 13). Viitalan (1998, 48) mukaan onnistumisen tunne voi jopa syventyä, kun tuntee ponnistelleensa sen eteen. Siksi ensimmäiselle, mutta myös myöhemmille tunneille tulisi suunnitella liikkeitä ja harjoitteita, jotka eivät olisi liian helppoja, mutta joihin nuorten taitotaso riittäisi harjoittelun myötä. Näin ollen harjoitteiden prosessinomaisuus esimerkiksi toisella tanssitunnilla alkulämmittelyn aikana toteutettu harjoite (ks. liite 5) sekä vaihtoehtojen laatiminen korostui jälleen.

Suunnitellessani tanssitunteja tarkastelin myös sosiokulttuurista innostamista. Teorian mukaan ohjaajan tulisi toimia innostajana, joka kykenee herättämään ihmisten aktiivista osallistumista (Hämäläinen & Kurki 1997, 230). Kurjen (2000, 133) mukaan ilman herkistymistä ja motivoitumista ei voi syntyä aitoa osallistumista. Hänen mukaansa herkistymisellä tarkoitetaan arkipäiväänsä elävien ihmisten tietoisuuden koskettamista. Tätä kautta herätellään juuri tiettyjä intressejä eli saadaan ihmisten huomio kiinnittymään johonkin sellaiseen toimintaan, jonka he kokevat subjektiivisesti sekä oman elämänsä kannalta arvokkaaksi sekä merkityksekkääksi. Tanssin näkökulmasta katsottuna tämä tarkoittaa, että sen kautta yksilö voi tavoittaa tunteita ja muodostaa syviä sisäisiä ja henkilökohtaisia merkityksiä.

Bondin ja Stinsonin (2000) mukaan nuoret liittävät tanssi kokemuksiinsa usein ilmauksia muun muassa vapaudesta, ilosta ja rauhasta (Foster 2012, 13.) Erietyisesti nuoret, joilla on paljon haasteita elämässään, eivät välttämättä löydä oma-aloitteisesti kanavia ilmaisulleen. Tällöin nuorten tuettu omaehtoinen toiminta ja itseilmaisuus voivat olla merkityksekkäitä nuoren elämässä. (Laine ym. 2011, 102.)

Jokainen toteutuskerta kesti tunnin verran. Ensimmäisellä toteutuskerralla aikaa kuluu jo tutustumiseen sekä alkukartoituslomakkeen täyttämiseen. Näin ollen en voi olettaa nuorten löytävän heti tanssista sisäistä merkitystä itselleen. Viitalan (1998, 53) mukaan oppilaalle olennaista onkin tekemisen laadun merkityksen sisäistäminen edeten pienin askelin. Viitala kertoo näkevänsä tanssin perusopetuksen tärkeimmäksi tavoitteeksi sen, että kokonaisuus pitkällä aikavälillä sekä mahdollisuuksien mukaan jokaisella tunnilla, toteuttaa perusajatusta liikkumisen, kokeilun, tuntemisen, kokemuksen ja elämyksen tiestä.

5.2 Toimijoiden alkukartoitus

Osallisuus voidaan nähdä vallan jakamisena yhteisön sisällä (Gretschel ym. 2012, 15). Näin ollen halusin aloittaa työpajatoiminnan niin, että nuoret saivat alusta lähtien tuoda julki omia ajatuksiaan ja toiveitaan osana kehittämisprosessia. Tätä varten laadin alkukartoituslomakkeen, jonka nuoret täyttivät ensimmäisellä toimintakerralla (liite 2).

Nuoret perustelivat tanssitunneille osallistumisensa melko samankaltaisesti; tanssiminen on kivaa, ja sitä halutaan oppia lisää. Sama teema toistui myös nuorten odotuksissa tanssitunteja kohtaan. Tunneltä odotettiin kivaa tanssimista ja uuden oppimista. Lisäksi erään nuoren odotuksena oli, että tanssitunneilla voitaisiin kokeilla eri lajeja. Tästä syystä kyselin nuorilta, haluaisivatko he kokeilla nykytanssia jollakin toimintakerralla ja se valikoituikin myöhemmin erään tanssityöpajakerran tanssityyliksi. Nuorten vastaukset olivat melko samanlaiset myös kohdassa, jossa tuli kertoa oppimistoiveitaan tanssitunneille. Monet nuoret toivoivat oppivansa tanssituntien aikana tanssimaan paremmin tai ”kunnolla”. Alkukartoituslomakkeiden kautta pystyin toteamaan, että jokainen nuori oli osallistunut työpajoihin itse tanssin takia. Alkukartoitusten mukaan, nuoret toiveet ja odotukset tunteja kohtaan liittyivät kaikki jollain tasolla tanssimiseen.

Alkukartoituslomakkeessa pyydettiin täydentämään odotusten ja oppimistoi-veiden lisäksi myös seuraava virke: ”Tanssituntien aikana haluaisin tehdä...”. Kyseiseen virkkeeseen oli eräs nuori täydentänyt ”jotain tanssiesitystä... ehkä”. Lomakkeessa pyydettiin myöhemmin myös kertomaan, millaisia ajatuksia mahdollisen tanssiesityksen tekeminen herättäisi. Nuorten mielestä ajatus esityksestä oli ”kiva”, ”hauska” ja ”jännittävä” asia. Ohjaajana minusta oli positiivista, etteivät nuoret tyrmänneet ajatusta tanssiesityksestä, sillä minulle juuri esitykset ovat olleet voimaannuttavia kokemuksia tanssin harrastajana. Kulttuuriset tapahtumat, esimerkiksi tanssi tai teatteri ovat olennaisia nuorten oman ilmaisun mahdollistavina tekijöinä. Arkinen harrastaminen muuttuu merkitykselliseksi, kun työn tulokset saavat näkyvyyttä ja monesti näihin hetkiin liittyy myös paljon iloa ja palkitsevia onnistumisen kokemuksia. (Jaakola 2012, 16.)

Aloin pohtimaan, millä tavoin voin ohjaajana innostaa nuoria niin, että he halusivat toteuttaa tanssiesityksen ja kokisivat sen itselleen merkityksekkääksi. Kurki (2000) puhuu herkistymisestä kirjassaan Sosiokulttuurinen innostaminen. Herkistymisellä tarkoitetaan arkipäiväänsä elävien ihmisten tietoisuuden koskettamista, minkä kautta pyritään saamaan ihmisten huomio kiinnittymään johonkin sellaiseen toimintaan, jonka he kokevat subjektiivisesti, oman elämänsä kannalta arvokkaaksi sekä merkityksekkääksi (Kurki 2000,133).

Minun oli kuitenkin ohjaajana ymmärrettävä, etteivät kaikki koe tanssia samalla tavalla kuin minä. Tanssikasvatuksen tavoite onkin, että jokainen lapsi löytää tanssikokemustensa ja -elämystensä kautta oman tapansa tanssia (Foster 2010, 27). Näin ollen tanssityöpajojeni tavoite ei ollut saada nuoria innostumaan esityksestä, vaan tärkeämpää oli tarjota heille mahdollisuus kokeilla, tuntea ja kokea tanssimisen eri osatekijöitä (ks. Viitala 1998, 15).

Nuorten tuli myös täydentää lause ”Minussa parasta on...”. Tässä kohtaa nuoret nostivat esille positiivisuuden, musikaalisuuden, rytmitajun sekä oman luonteensa. Asiat, joita nuoret halusivat itsessään muuttaa, liittyivät lähinnä omaan ulkonäköön tai johonkin ominaispiirteeseen. Koska nuorten kokemukset omista heikkouksistaan liittyivät pitkälti ulkonäköön, vahvasti se ajatustani siitä, ettei tanssiesitystä tulisi korostaa liikaa varsinkaan ensimmäisillä tanssitunneilla. Toisaalta, ohjaajana minun tuli löytää tapoja, joilla tukea nuorten itsetuntoa. Anttilan (2013, 171) mukaan, esiintyminen on yhteydessä itseluottamuksen rakentumiseen, joten esityksen mahdollisuutta ei mielestäni tullut rajata kokonaan pois, vaan sitä harjoiteltiin pikkuhiljaa ryhmän sisällä.

On kuitenkin selvää, ettei esiintyminen ole ainut tapa tukea nuorten itseluottamusta, vaan tanssilla ja yleisesti kulttuurisella nuorisotyöllä on useita eri mahdollisuuksia nuorten itsetunnon tukijana. Esimerkiksi onnistumisen kokemukset ovat omiaan tukemaan nuoren itsetuntoa (Aaltonen ym. 1999, 15) ja mahdollisuuksia näihin tulisi tarjota jokaisella tunnilla. Siksi jokaiselle tunnille ohjaajana minun tuli suunnitella erilaisia harjoitteita sekä vaihtoehtoja niiden suorittamiseen. Näin mahdollistuivat onnistumisen kokemukset siitäkin huolimatta, että nuoret ovat teknillisissä taidoissaan eri tasolla. Koska nuoret olivat myös toivoneet tanssityöpajoilta nimenomaan tanssitaitojen kehittymistä, tuli minun ohjaajana kiinnittää erityistä huomiota tuntien tanssilliseen antiin.

5.3 Tanssityöpajojen toteutusvaihe

Tanssityöpajojen toteutusvaihe alkoi syksyllä 2017. Toteutuskertoja oli yhteensä kahdeksan ja tuntisuunnitelmat kokonaisuudessaan ovat nähtävillä liitteessä 1. Lisäksi olen luonut toteuttamistani tanssityöpajakerroista ohjausmallin (liite 3), jossa kuvaan kehittämistyön prosessin tiivistettynä. Ohjausmallissa on nähtävillä jokaisen tunnin rakenne sekä omat keskeiset havaintoni ohjaajana, joiden pohjalta aina seuraava tunti on rakentunut. Ohjausmallin tarkoituksena on olla tiivis mallinnus, josta lukija pystyisi lyhyessä ajassa hahmottamaan yhden tavan toteuttaa tanssityöpajatoimintaa ja saada mahdollisesti myös apuja tai ideoita omaan vastaavanlaiseen työskentelyyn.

Tanssityöpajojen aikana toteuttamistani tekniikkaharjoituksista olen kuvannut muutamia videoita, jotka ovat avattavissa QR-koodin avulla. QR-koodit ovat liitetty osaksi tanssituntien käsikirjoitusta (liite 5). Videoiden tarkoituksena on havainnollistaa liikkeitä niin, että ne olisivat lukijalle helpommin ymmärrettävissä ja tanssityöpajojen sisältö olisi näin ollen paremmin hahmotettavissa.

5.3.1 Toteutuskerrat 1 ja 2: Tutustuen

Ensimmäiselle tanssitunnille osallistui viisi nuorta, sillä yksi ilmoittautuneista oli sairastunut ja jäi siksi tunnilta pois. Tunnin aloitimme itsemme esittelyillä kertoen oman nimen, iän sekä mahdolliset harrastukset tai harrastushistorian. Muutama nuorista kertoi käyvänsä tanssitunneilla kerran viikossa.

Tanssillisen osuuden aloitimme lämmittelyllä harjoitellen kehon eri osien liikkuvuutta eli isolaatioita, joihin pohjautuvat myös monet muut liikkeitä. Tekniikkaosuuden aikana harjoittelimme *Pas de bourree* -nimistä liikettä, joka on keskeinen hiphopin askelsarja. Kyseinen liike voi olla melko haastava aloittelevalle tanssin harrastajalle, ja *Pas de bourreen* harjoittelu aloitettiin hitaasti käymällä askelkuvio läpi. Tekniikkaosio olivat mielestäni hyvä toteuttaa ilman musiikkia, jotta nuorten olisi helpompi keskittyä. *Pas de bourree* -askelkuvio on nähtävillä tanssituntien käsikirjoituksen yhteydessä (liite 5) QR-koodin kautta (kuva 1). Videolla näytän kyseisen liikkeen ensin hitaasti ja tämän jälkeen nopeammin, niin kuin tunneillakin harjoittelimme.

Lopputunnista harjoittelimme tekemääni koreografiaa, jossa yhdistyivät muutamammat jo aiemmin tunnista harjoittelemamme sekä täysin uudet liikkeet. Nuoret osallistuivat tuntiin aktiivisesti ja yllättivät minut osaamisellaan ja nopealla oppimisellaan. Tunnin aikana havaitsin, että heillä oli selkeästi neljän hengen tiiviimpi porukka, sillä yksi nuori pysytteli omissa oloissaan koko tunnin ajan. Ohjaajana minulla oli innostajan rooli, mikä puolestaan vaatii, että jokaiselle pyritään antamaan mahdollisuus osallistua täydesti ryhmänsä, sekä yhteisönsä elämään (Hämäläinen & Kurki 1997, 202–205). Siksi oli tärkeää heti toiminnan alussa, että saisin nuoret toimimaan yhdessä tiiviinä ryhmänä, eikä kukaan olisi millään tavoin ulkopuolinen.

Suunnitellessani toista tuntia pohjasin sitä erityisesti ensimmäisen tanssitunnin omiin havaintoihini, jotka kirjasin myös muistiin kenttäpäiväkirjaan. Koska nuoret oppivat liikkeet nopeasti, pyrin tekemään koreografiasta jo hiukan edellistä kertaa haastavamman. Lisäksi pyrin ottamaan tuntisuunnittelussa kulttuurisen nuorisotyön sekä yksilön kasvun ja kehityksen tukemisen elementit huomioon. Kulttuurisen nuorisotyön keskeisenä ajatuksena on nuoren kasvun tukeminen aktiiviseksi kansalaiseksi. Tähän prosessiin liittyy nuoren sisäinen prosessi - osallisuuden kokemus, itseilmaisus, luovuus ja itsetuntemus – vaikuttaminen omaan elämään ja tulevaisuuteen. (Jaakola 2012, 18.) Koreografisen osuuden aikana halusin tarjota nuorille mahdollisuuden luoviin, omiin valintoihin. Tarkoituksena on haastaa nuoret kokeilemaan liikettä, mikä lähtee heistä itsestään, sillä luovan toiminnan tulisi Viitalan (1998, 43) mukaan olla osa mitä tahansa tanssitunnin osiota. Viitala kuitenkin tarkentaa, että nuorelle merkityksellistä on jo luovan toimintamallin mahdollisuuden kohtaaminen.

Vaikka nuoret oppivat koreografian nopeasti, ei uutta voitu lähteä tekemään ennen kuin oli kerrattu sekä hiottu vanhaa. Koska nuoret olivat ensimmäisellä tunnilla selkeästi ryhmittyneet omiin porukoihinsa, tuli heidän toimia tällä kertaa yhdessä. Tarkoituksena oli muistella edellisellä tunnilla tehtyä koreografiaa pienissä ryhmissä, minkä jälkeen koreografiaa käytiin vasta yhdessä läpi. Lisäksi halusin lähteä kokeilemaan pienryhmätoimintaa jo näin varhaisessa vaiheessa, sillä sen avulla voidaan mahdollistaa nuoren kasvu ilmaisullisissa, teknisissä ja sosiaalisissa taidossa sekä itsetuntemuksessa (Jaakola 2012,

12). Oppimisenkulttuuri uudistuu sisältä käsin kaikkien ryhmän jäsenten yhteisen pohdinnan sekä toiminnan tuloksena (Foster 2012, 13). Koska kulttuurinen nuorisotyö tapahtuu aina suhteessa johonkin ryhmään, ohjaajaan tai yleisöön, ryhmässä toimimisen taito sekä kyky tunnistaa yhteisön ja yhteistyön merkitys ovat tavallaan kaiken perusta (Jaakola 2012, 13).

Toiselle tunnille osallistui viisi henkilöä, kolme edelliselle tunnille osallistunutta sekä kaksi uutta. Alkulämmittelyt teimme yhteisesti harjoitellen hiphop-tanssin perusliikkeitä lyhyiden koreografioiden muodossa, kuten aikaisemmallakin toteutuskerralla. Tekniikkaosuuden aikana nuorten tuli liikkua salin päästä päähän rivissä toteuttaen samalla tiettyjä harjoitteita. Tekniikkaosuuden aikana harjoittelimme *sheikkaamista*. Kyseistä harjoitusta tehdessämme, annoin nuorille vaihtoehtoja, kuinka harjoite voidaan suorittaa. Kyseinen harjoite on nähtävillä tanssituntien käsikirjoituksessa (liite 5) QR-koodin kautta (kuva 2).

Nuoret saivat päättää toteuttavatko harjoituksen hitaasti, niin sanotusti kuiva-harjoitellen, vai haluavatko kokeilla jo varsinaista *sheikkaamista*. Tällä pyrin mahdollistamaan, että tanssitunti vastaisi jokaisen nuoren jo olemassa olevaa taitotasoa (ks. Kulttuurinen nuorisotyö 2017) tarjoten samalla myös vaihtoehdon kokeilla haastavampaa liikettä, mikäli harjoite tuntuu liian helpolle. Toisaalta kehotin jokaista nuorta ainakin kokeilemaan ensin harjoitetta hitaasti. Koska liike on nopea, ei liikkeen oikeaa toteutustapaa välttämättä pysty aina hahmottamaan ja siksi harjoittelu on hyvä aloittaa hitaammin.

Alkulämmittelyiden jälkeen annoin nuorille tehtäväksi muistella yhdessä edellisellä tunnilla tekemäämme koreografiaa, sekä opettaa liikkeitä samalla myös niille oppilaille, jotka olivat paikalla ensimmäistä kertaa. Pienryhmissä työskentely osoittautui kuitenkin nuorille haastavaksi. Tämä näkyi jo nuorten sijoittautumisena tilaan: saatuaan ohjeet, nuoret eivät muodostaneet pienryhmiä, vaan jäivät riviin seisomaan ja muistelivat koreografiaa enemmänkin yksinään kuin yhdessä. Jälkeenpäin pohdinkin nuorten tarvitsevan luultavasti enemmän tukea vuorovaikutustilanteissa.

Käytyämme yhdessä koreografian läpi, niin että uudetkin oppilaat oppivat sen, kehotin nuoria kokeilemaan luovuuttaan koreografian aikana. Tavallisesti koreografian ensimmäiset liikkeet olivat askel ja käsien avaus ensin oikealle ja

tämän jälkeen vasemmalle puolelle. Ajatuksena oli, että nuoret voisivat näiden ensimmäisten liikkeiden aikana tehdä jonkin jo tunneilla oppimansa liikkeen tai jonkun täysin oman luovan ideansa. Nuoret lähtivätkin rohkeasti kokeilemaan erilaisia, jopa omia keksimiään liikkeitä, mutta heti kun koreografia käytiin läpi niin, etten minä tehnyt mukana vaan seurasin sivusta, kynnys omiin valintoihin oli selkeästi korkeampi ja nuoret tyytyivät tekemään alkuperäisen koreografian mukaan. Anttila (2012, 110–111) onkin pohtinut julkaisussaan, onko kehollisuuden rajoittuneisuus ja itseilmaisun estyneisyys väistämätön ilmiö, joka kuuluu olennaisena osana nuoruuteen. Toisaalta luovankin tanssin edellytys on oppia käyttämään kehoaan itsensä ilmaisuun (Viitala 1998, 17), joten nuoret tarvitsivat luultavasti lisää teknillisiä taitoja ja luova tanssi tässä vaiheessa työpajatoimintaa saattoi olla liian aikaista toteuttaa.

Lisäksi on selvää, että vapautuminen ja rohkaistuminen vievät aikaa. (Anttila 2013, 173.) Nurmi (2012, 49) on todennut väitöskirjassaan, että toisten edessä tanssiminen vaatii turvallista ilmapiiriä. Ohjaajan tehtävänä onkin luoda mahdollistavat olosuhteet, jossa nuori voi toteuttaa itseilmaisuaan (Jaakola 2012, 14). Koska ryhmä oli varsin uusi, uskoin nuorten tarvitsevan lisää aikaa tutustua minuun sekä toisiinsa. Ohjaajana minun tuli kuitenkin kiinnittää huomiota ryhmän ilmapiiriin, jotta tanssitunneilla jokaisella nuorella olisi turvallinen ja vapautunut olo toimia osana ryhmää. Kukaan nuori ei missään nimessä saanut tuntea itseään ulkopuoliseksi Näin ollen ajattelin, että ryhmän sisäistä vuorovaikutusta tukevat harjoitteet olisivat tämän ryhmän kohdalla tarpeen erityisesti tässä vaiheessa tanssityöpajatoimintaa.

Lopputunnista kyselin nuorilta venyttelyiden aikana, mitkä heidän ajatuksensa tunnista olivat ja oliko heillä toiveita seuraavaa kertaa varten. Vastauksena sain, että tanssiminen tuntui ”Ihan kivalta”. Yksi oppilaista mainitsi, että olisi kiva kokeilla nykytanssia seuraavalla tunnilla. Koska idea sopi kaikille, sovimme yhteisesti, että ensi kerralla tanssittaisiin nykytanssia. Muutama oppilas olikin kirjoittanut alkukartoituslomakkeen kohtaan ”Tanssitunneilla haluaisin tehdä...” toivomuksen siitä, että haluaisi kokeilla eri tanssilajeja.

5.3.2 Toteutuskerrat 3 ja 4: Sosiaalisesti

Kolmatta tanssituntia lähdin rakentamaan oppilaiden toiveiden mukaisesti nykytanssin näkökulmasta. Koska pienryhmissä työskentely oli osoittautunut haastavaksi, päätin lähteä rakentamaan vuorovaikutusta nuorten välille toisella tapaa. Tanssi itsessään on moniaistista ja kokonaisvaltaista toimintaa. Se edellyttää vuorovaikutusta niin fyysisen kuin sosiaalisen maailman kanssa: tilan, suunnan, ajan ja voimakkuuden dynaamista vaihtelua eli moniulotteisia havaintoja ja itseohjautuvaa kehollisen toiminnan suuntaamista. (Anttila 2013, 52.)

Suunnittelin kolmannen tunnin aloitettavan lämmittelyllä, jossa nuorten ei tarvitse kommunikoida lainkaan puhumalla. Kyseisen lämmittelyn nimesin *kävelylämmittelyksi*. Kävelylämmittelyn tarkoituksena oli kiertää itsenäisesti ja vapaasti ympäri tilaa, jolloin nuoret joutuivat irtautumaan omista ryhmittymistään. Aluksi käveltiin rauhallisesti ja rennosti omaan tahtiin. Seuraavaksi käveltiin hiukan ripeämmin, suoraa linjaa, ilman mutkitteluja. Suunnan vaihdosten oli oltava teräviä joko vasempaan tai oikeaan. Lämmittelyn lopuksi nuorten tehtävänä oli antaa ”ylävitokset” vastaan tulevalle ryhmäläiselle.

Valitsin alkulämmittelyn loppuun kyseisen harjoitteen, sillä ohimenevä kosketus on luonnollinen kontaktitapa tanssitunnilla. Lisäksi fyysisen kontaktin kautta yksilö voi kokea vahvemmin olevansa osa kokonaisuutta. (Viitala 1998, 44.) Harjoitteen onnistumiseksi, nuorten tuli olla tietoisia toisistaan ja luoda katsekontakti törmäysten välttämiseksi. Myös Viitala (1998, 47) toteaa Rudolf Labania mukaillen, että vain toiset huomioiden toiminta onnistuu. Laban korostaa toisen läsnäolon tuntemista sekä tiedostamista.

Yhdessä tekemiseen kuuluvat myös monet perinteiset tanssin elementit, kuten jonot, kuvat rivit, piirit ja solat (Viitala 1998, 47). Siksi kolmannelle tanssitunnille suunnittelin salin poikki tehtäviä harjoituksia, jotka suoritettiin jonossa. Jonossa tuli liikkua kohti salin vastapäistä nurkkaa, eli diagonaalia. Nuorten tuli odottaa vuoroaan ja antaa toisilleen tarpeeksi tilaa toteuttaa harjoitus rauhassa.

Kolmannelle toimintakerralle osallistui seitsemän nuorta. Suunnittelemani alkulämmittely sujui oman kokemukseni mukaan hyvin: nuoret eivät pelänneet toisiaan, vaan hajaantuivat omista porukoistaan ja käyttivät hyvin tilaa liikkueksaan. Antaessaan ”ylävitokset” nuoret hymyilivät, mikä viesti siitä, että fyysisen kontaktin harjoite oli nuorille positiivinen kokemus. Ryhmistä irtautuminen näkyi myös myöhemmin tanssitunnin aikana, sillä nuoret levittäytyivät tilaan eritavalla kuin aikaisemmilla tanssitunneilla.

Tehtäessä salin poikki, eli diagonaali-harjoitusta, nuoret kunnioittivat hyvin toisiaan: he odottivat vuoroaan ennen kuin itse lähtivät toteuttamaan harjoitetta, jotta edessä oleva saisi tarpeeksi tilaa liikkeiden suorittamiseen. Harjoiteltaessa diagonaalista toiseen, nuoret joutuivat ensimmäistä kertaa tanssimaan toisten ryhmäläisten katsoessa. Sallivuus ja toisen empaattinen huomioiminen ovat oman minän tärkeitä rakennusaineita, mutta myös ihan tavallisen elämän taitoja. Tanssiryhmässä nämä taidot joutuvat usein koetukselle. (Viitala 1998, 47.) Nuoret osoittivat kunnioittavansa toisiaan: keskittyivät omaan tekemiseensä, eivätkä ilmeillä tai puheilla tuoneet ilmi toistensa arvostelua.

Harjoittelimme tanssitunnilla myös nykytanssipainotteisen koreografian. Nuoret halusivat tanssia koreografian läpi ilman, että minä tekisin mukana. Nuoret osasivat hyvin uuden koreografian, mikä osoitti, että he olivat keskittyneet tanssitunnin aikana. Heitä ei myöskään näyttänyt häiritsevän se, että minä katsoin heidän tanssiaan. Loppuvenyttelyiden aikana nuorten tuli näyttää oma venyttelyliike ja kertoa tuntemuksensa päivän tanssitunnista. Nuoret toivat esille, että heillä oli ollut tanssitunnilla ”ihan kivaa”, mutta halusivat seuraavalla tunnilla enemmän katutanssia, kuten aiemmilla kerroilla.

Neljäs kerta oli tyyliltään katutanssipainotteisempi, koska nuoret olivat sitä toivoneet. Tälle kerralle keräsin jo aiemmin toimineita harjoituksia. Viimekertaiseen *kävelylämmittelyyn* lisäsin vielä ”ylävitosten” lisäksi kättelyn, jotta nuoret joutuisivat ottamaan vielä edelliskertaa enemmän kontaktia toisiinsa. Suunnitelin tälle kerralle myös hiphop-painotteisen alkulämmittelykoreografian, jossa toistettiin jo aiemmilla tunneilla tehtyjä isolaatioita ja muita hiphop-tanssin keskeisiä liikkeitä.

Alkulämmittelyiden jälkeen harjoittelua jatkettiin diagonaalista toiseen, jossa korostuivat kehonhallinta, lihaskunto, koordinaatio sekä rytmitaju (ks. liite 5). Nämä edellä mainitut elementit ovat keskeisiä tanssin aineksia. Myös tanssi-pedagogi Viitala (1998, 35) on listannut lasten ja nuorten tanssin perusopetuksen keskeisimmät tavoitteet kirjassaan *Tanssia elämyksen ehdoilla*. Kyseisiin tavoitteisiin kuuluu keskeisenä fyysinen aines, johon kuuluu esimerkiksi kehon kunto ja sen monipuolinen käyttö sekä rytmin ja äänen yhteys liikkeeseen.

Mietin pitkään, minkälaisia tekniikkaharjoituksia tanssityöpajoissa tulisi harjoitella. Viitalan mukaan (1998, 53) tanssitunneilla nuori on motivoitava joka kerta uudelleen, usein jopa kesken tunninkin, koska ryhmän on lähes mahdotonta mieltää kaukana tulevaisuudessa olevia tavoitteita. Siksi pyrin löytämään sellaisen tekniikkaharjoituksen, mihin nuorilla riittäisi kiinnostus ja motivaatio harjoitteluun, mutta mikä toisaalta olisi myös keskeinen elementti tanssin kannalta. Lopulta päädyin *Happy feet* -jalkaliikkeeseen, jossa molempien jalkojen painopiste on eri jalkaterien liikkeessä eri suuntiin. *Happy feet* on keskeinen hiphop-tanssin liike ja viime vuosina se on noussut esille eri musiikkivideoiden kautta. Lopputunnille suunnittelin harjoiteltavan jo aiemmin työstettyä hiphop-koreografiaa. Kyseinen liike on myös nähtävissä QR-koodin (kuva3) kautta liitteessä viisi.

Neljännellä kerralla osallistui viisi nuorta. Tässä vaiheessa tanssityöpajojen ydinryhmä alkoi muotoutua, sillä tämän kerran nuoret olivat osallistuneet aktiivisesti myös aiemmille tunneille. Kävelytyylinen alkulämmittely edellisen kerran tapaan toimi oman kokemukseni mukaan hyvin. Nuoret ottivat hyvin katsekontaktia toisiinsa ja liikkuvat tilassa laajasti. Alkulämmittelyn loppuun pyysin, että jokainen nuori kättelisi ainakin kerran kaikkia muita ryhmäläisiä. Tunnin aikana havaitsin, että ryhmän sisällä oli nähtävissä kolmen nuoren tiiviimpi porukka ja kaksi muuta ryhmäläistä viihtyivät enemmän keskenään, mutta nuoret kykenivät silti vuorovaikutukseen kenen tahansa ryhmäläisen kanssa.

Diagonaaliharjoitteessa havaitsin, että jonon ensimmäisellä nuorella on suuri vastuu, sillä muut nuoret katsovat mallia häneltä. Kun jonon ensimmäinen nuori oli tehnyt harjoitteen loppuun, ja siirtyi salin sivuun, lopettivat myös muut nuoret harjoitteen tekemisen. Pohdinkin, johtuiko kyseinen ilmiö siitä, että nuoret vieroksuvat toistensa nähden tanssimista. Pelkästään tanssiminen muiden

läsnä ollessa voi herättää epävarmuuden tunteita ja pelkoa virheiden tekemisestä, erityisesti silloin kun työskennellään uudessa ryhmässä. Myös Nurmen (2012, 49) mukaan toisten edessä tanssiminen vaatii vapautunutta ilmapiiriä, jossa virheet ovat sallittuja. Vapautuminen ja rohkaistuminen puolestaan vaativat Anttilan (2012, 173) mukaan omakohtaisen, myönteisen kokemuksen tanssimisesta ja kehollisesta ilmaisusta. Näin ollen ajattelin, että nuoret tarvitsivat onnistumisen kokemuksia tanssin parissa, jotka tukisivat myös heidän itsetuntoaan niin tanssijana kuin yleisestikin (ks. Aaltonen ym. 1999, 15).

Nuoret olivat tällä toimintakerralla olleet levottomamman oloisia kuin aiemmilla tunneilla, mikä näkyi nuorten keskinäisenä jutteluna ja naureskeluna ohjeidenantotilanteessa. Tämä voi omien pohdintojeni mukaan viestiä siitä, että nuorilla oli edellisiin kertoihin verrattuna vapautuneempi olo vuorovaikutustilanteissa toistensa kanssa, sillä aiemmilla tunneilla nuoret olivat olleet selkeästi paljon hiljaisempia, eivätkä ottaneet juurikaan kontaktia toisiinsa tunnin aikana.

Yhteisten sääntöjen ja käytänteiden johdonmukainen noudattaminen on kuitenkin tärkeää, mikä mahdollistaa työrauhan sekä auttaa arkoja ja vetäytyviä ryhmäläisiä. Tämä tarkoittaa ryhmäläisten sekä opettajan huomioonottamista, mikä puolestaan takaa niin fyysisen kuin henkisenkin turvallisuuden. (Viitala 1998, 62.) Pyrin korostamaan nuorille ohjeiden kuuntelemisen tärkeyttä, sekä sitoutumista eri harjoitteisiin kertomalla harjoitteen lopuksi, että kehittymisen kannalta on olennaista suorittaa liikkeet loppuun asti niin kuin olin heille ohjeistanut, jotta toistoja tulisi enemmän.

Tunnilla harjoittelimme tekniikkaosuudessa *Happy feet* -jalkaliikettä. Nuorille liike ei nimenä ollut tuttu, mutta näytettyäni askelkuvion, nuoret tunnistivat sen heti. Muutama nuorista osasikin jo toteuttaa kyseisen liikkeen paikallaan, joten heille opetin, kuinka liikkeen avulla voidaan liikkua myös eteen tai taakse. Liikesarja on nähtävillä myös tanssituntien käsikirjoituksessa (liite 5) olevan QR-koodin (kuva 4) kautta.

Happy feet osoittautuikin onnistuneeksi valinnaksi. Nuoret harjoittelivat jalkatekniikkaa keskittyneesti ja pyysivät minulta lisää neuvoja liikkeen onnistu-

miseksi. He kannustivat toisiaan ja jokainen nuori onnistui suorittamaan jonkinlaisen version *Happy feetistä*. Nuorista näki, kuinka tyytyväisiä he olivat onnistuessaan kyseisen liikkeen tekemisessä, vaikka aluksi se olikin näyttänyt heistä melko hankalalle. Seuraavalle tunnille päätimme yhdessä nuorten kanssa, että harjoitteleme jo uutta koreografiaa vanhan ohella.

5.3.3 Toteutuskerrat 5 ja 6: Luovasti

Koska kävelytyylinen alkulämmittely oli sujunut nuorilta jo niin hyvin oman kokemuksen mukaan viimekerralla ja näin enemmän työstämisen tarvetta diagonaalityöskentelyssä, päätin jättää kävelyalkulämmittelyn kokonaan pois tältä tunnilta. Nuorten keskinäinen vuorovaikutus oli kehittynyt jo siinä mielessä, että nuoret kykenivät vuorovaikutukseen kaikkien ryhmän jäsenten kanssa, eikä ensimmäisten tuntien vahvaa ryhmittäytymistä ollut enää nähtävissä. Nuoret kuitenkin kaipasivat mielestäni lisää harjoitusta ja rohkaisua toistensa nähden tanssimisessa ja virheiden pelon karistamisessa, mihin diagonaalityöskentely sopii. Aikaa tarvittaisiin lisäksi vanhan koreografian lisäksi uuden koreografian työstämiseen, joten kahdelle alkulämmittelylle ei mielestäni olisi tarpeeksi aikaa.

Suunnittelin tanssitunnille myös harjoitteen, jossa puolet ryhmästä esittäisivät muille ryhmäläisille työstämämme koreografian. Tämän jälkeen vaihdetaan osia. Kyseinen harjoite ei kuitenkaan toteutunut tällä toimintakerralla, sillä ohjaajana päätin luopua harjoitteesta kesken tunnin. Ratkaisuun päädyin siitä syystä, että tunnille oli osallistunut ainoastaan neljä nuorta ja eräs nuori oli ilman omaa ”kaveriaan”. Kuten aiemmin kerroin, nuoret kykenivät jo tässä vaiheessa syksyä vuorovaikutukseen kenen tahansa ryhmäläisen kanssa, mutta viihtyivät silti ”omissa porukoissaan”. Halusin, että kyseinen harjoite toteutettaisiin niin, että jokainen nuori saisi parikseen sellaisen henkilön, jonka kanssa on jo aiemmin viettänyt aikaa tanssitunneilla.

Koska tekniikkaharjoittelu oli ollut nuorille mielekästä viime kerralla ja oli mahdollistanut onnistumisen kokemukset, päätin seuraavalle tunnille lisätä vielä yhden tekniikkaharjoituksen. Liikkeen nimi on *Moonwalk*, joka on tunnettu,

näyttävä ja teknillisesti vaativa liike. Liike on nähtävissä tanssituntien käsikirjoituksen (liite 5) yhteydessä olevan QR-koodin (kuva5) kautta.

Viidennelle tanssitunnille osallistui neljä nuorta. Tällä kertaa nuoret eivät olleet niin levottoman oloisia kuin edellisellä kerralla, vaan kuuntelivat ohjeet hyvin jokaisessa tanssitunnin vaiheessa ja harjoittelivat keskittyneesti. Nuoret myös kertoivat, että ovat harjoitelleet liikkeitä kotonaan. Diagonaalityöskentelyssä nuoret olivat viime kertaan nähden uskaliaampia ja tekivät reippaasti liikesarjat salin päästä päähän. Tästä myös annoin nuorille positiivista palautetta, mikä voi olla hyvinkin merkityksestä nuorille. Aikuiselta saadun, erityisesti positiivisen palautteen, arvostuksen ja tuen avulla nuoren kuva itsestään rakentuu (Sava 2006, 34).

Tekniikkaosuuteen olin aikaisemman *Happy feet* -harjoituksen lisäksi suunnitellut tunnetun *Moonwalk* -jalkaliikkeen. *Moonwalk* osoittautui kuitenkin melko hankalaksi oppia, ja harjoittelu oli aloitettava liikkeen yksinkertaisemmasta variaatiosta, mikä auttaa lopullisen liikkeen oppimista. Variaatio liikkeestä on nähtävillä liitteessä viisi QR-koodin (kuva 6) kautta. Nuorille näytti olevan turhauttavaa, kun liike ei luonnistunutkaan yhtä helposti kuin aiemmin opeteltu *Happy feet*. Eräs nuorista istuikin lattialle todeten samalla luovuttavansa. Tähän kerroin nuorille, että itse olen oppinut pienenä tanssitunneilla omalta opettajaltani, että kaikkea ei tarvitse tai voikaan osata heti. Tärkeintä kuitenkin on, että yrittää ja uskoo siihen, että vielä oppii liikkeen. Tämän kerrottua, nuori nousi takaisin seisomaan ja ryhtyi taas harjoittelemaan liikettä. Sovimmekin nuorten kanssa, että näillä tanssitunneilla saa sanoa, ettei osaa, mutta siihen on lisättävä ”mutta varmasti opin”.

Lopputunnista harjoittelimme vanhaa koreografiaa sekä aloimme työstää uutta. Uusi koreografia osoittautui hyväksi, sillä se mahdollisti nuorten heittäytymisen tanssiin. Musiikin alussa oli intro, jonka aikana nuoret alkoivat omaloitteisesti ”jammailla” musiikin tahtiin. En ollut suunnitellut tätä etukäteen, mutta nähdessäni nuorten irrottelen, kannustin heitä tanssimaan joka kerta koreografian alussa. Nuoret lähtivätkin vapautuneesti tanssimaan oman mielensä mukaisesti myös muilla kerroilla ja heillä näytti olevan aidosti hauskaa. Itseilmaisuus kuuluu nuoren sisäiseen prosessiin (Jaakola 2012, 18), eikä itseään voi ilmaista käskystä (Viitala 1998, 56). Tästä syytä pohdin, ettei nuorten

itseilmaisu aiemmilla kerroilla onnistunut varsinkaan minun katsoessa. Nuoret valitsivat itse ajan ja paikan, jolloin he itse ja toisaalta koko ryhmä olivat valmiita tällaiseen luovaan toimintaan.

Lopuksi venyttelimme ja kävimme läpi nuorten ajatuksia tunnista. Nuoret kertoivat, että tunnilla oli ollut ”tosi kivaa” ja jatkoa ajatellen toivoivat tanssitunneille samankaltaista sisältöä. Kysyin myös, mitä mieltä nuoret olivat tällä hetkellä esityksen tekemisestä ja eikä kukaan tyrmännyt ajatusta. Tanssitunnilla nousi esille myös tanssituntien jatkuvuus. Eräs nuorista kysyi harmistuneen oloisena, eivätkö tunnit oikeasti jatku joulun jälkeen. Lupasin nuorille, että pyrin löytämään jonkin ratkaisun, jotta tanssitunteja voitaisiin jatkaa myös vuodenvaihteen jälkeen.

Kuudennen tanssitunnin suunnittelin samanlaiseksi kuin aiemman toimintakeran, sillä oman kokemukseni mukaan tunnin rakenne ja tekemämme harjoitukset olivat olleet sopivia nuorille ja koko ryhmälle. Harjoitukset eivät olleet nuorille liian helppoja, mutta kuitenkin tarpeeksi haastavia, jotta nuoret jaksoivat keskittyä jokaisen tanssitunnin osion kohdalla. Lisäksi nuoret olivat toivoneet, että seuraava tunti olisi edellisen kaltainen.

Tällä kertaa tunnille osallistui viisi nuorta. Heistä kaikki olivat käyneet aktiivisesti tunneilla koko syksyn ajan. Tekniikkaosuuden aikana työstimme nuorten kanssa jälleen *Happy feet* ja *Moonwalk* -jalkaliikkeitä, joita nuoret harjoittelivat jälleen ahkerasti neuvoa kysellen ja toistoja tehden. Edellä mainittujen liikkeiden lisäksi harjoittelimme myös *Babyfreeze* -asentoa, joka on breakdancen ominainen, tasapainoa vaativa liike. Liike on nähtävillä liitteessä viisi QR-koodin (kuva 7) kautta. En ollut suunnitellut *Babyfreeze*n harjoittelemista etukäteen, mutta nuorten vaikuttaessa motivoituneilta harjoittelemaan, halusin opettaa heille tälläkin kertaa uuden tekniikkaliikkeen. Nuoret harjoittelivatkin ahkerasti liikettä, ja kannustivat jälleen toisiaan. Nuoret osoittivat myös iloitsevansa toistensa onnistumisista taputtamalla, kun joku ryhmäläisistä onnistui suorittamaan liikkeen ohjeistetulla tavalla.

Koreografiaa tehdessämme nuoret oma-aloitteisesti ehdottivat erään liikkeen lisäämistä sarjaan. Ohjaajana oli ilo huomata, että nuoret halusivat ja kykeni-

vät yhdessä työstämään uusia ideoitaan osaksi koreografiaan. Tanssi on parhaimmillaan silloin, kun se mahdollistaa oppilaiden keskinäisen vuorovaikutuksen, yhteisten tekemisen, keksimisen ja omat valinnat. Oppilaat osoittavat arvostavan mahdollisuutta keksiä itse ja vaikuttaa siihen, mitä tekee. (Anttila 2013, 133.) Yhteistyö ja keskinäinen vuorovaikutus sekä osallisuus ovat myös kulttuurisen nuorisotyön olennaisia elementtejä (ks. Jaakola 2012, 11).

Lopputunnista jaoimme ryhmän puoliksi. Kumpikin ryhmä sai vuorollaan tanssia harjoittelemamme koreografian toisten nuorten katsoessa. Itse tanssin koreografian nuorten kanssa kummallakin kerralla, jotta he voisivat katsoa minulta mallia, jos sarjan liikkeet unohtuisivat. Nuoret kommentoivat jälkikäteen toisilleen esiintymistä seuraavanlaisesti: ”oli ihan kiva”, ”ei ollut paha”.

5.3.4 Toteutuskerrat 7 ja 8: Yhdessä tanssien

Koska kerta olisi toiseksi viimeinen, ja viimeiselle tunnille olin suunnitellut pienimuotoisen esiintymisen nuorten kanssa, halusin rakentaa tätä kertaa lähinnä esiintymisen harjoittelun varaan. Koska nuoret olivat suhtautuneet ajatukseen esiintymisestä melko myönteisesti ja toisten edessä tanssiminen sujui hyvin aiemmalla kerralla, uskoin myös heidän haluavan esittää koreografian, jota olimme harjoitelleet. Olimme yhdessä keskustelleet, että yleisönä voisi olla heidän kaverinsa tai nuorisotalon muut nuoret. Alkulämmittelyiden lisäksi tälle tunnille suunnittelin lähinnä koreografioiden hiomista, paikkojen sopimista sekä esiintymisen harjoittelua. Lisäksi varasin aikaa, mikäli nuoret haluaisivat sopia yhteisiä esiintymisvaatteita tai -meikkejä viimeistä kertaa varten.

Suunnittelin myös, että voisimme jälleen esittää koreografiat toisillemme ryhmän sisällä, jonka jälkeen kaverille saisi myös antaa niin sanotun ”hampurilaispalautteen”, jota olen itse monta kertaa toteuttanut oppilaana tanssitunneilla. Hampurilaispalautteen tarkoituksena oli, että ensin kerrotaan jokin positiivinen asia toisen tanssista. Toisena kerrotaan niin kutsuttu ”pihvi” eli asia, jota voisi vielä hioa, ja lopuksi tuodaan esille vielä joku toinen positiivinen huomio toisen tanssista. Tällöin vuorovaikutustilanne aloitetaan ja lopetetaan positiiviseen sävyyn.

Tarkoituksena oli, että nuoret saisivat toisiltaan positiivisen palautteen lisäksi jotain työstettävää ja parannettavaa tulevia suorituksia varten. Lisäksi nuoret saisivat harjoitusta myös tämänlaisesta vuorovaikutustilanteesta, sillä kritiikin antaminen ja vastaanottaminen kuuluvat normaalin elämän taitoihin: opitaan asiallisuutta, reiluuutta, sietokykyä sekä itsekuria (ks. Viitala 1998, 48). Valitsin nuoret itse palautteen antajiksi, sillä ohjaajana minun oli vaikea keskittyä erikseen jokaiseen nuoreen yhdellä kertaa. Lisäksi olin jokaisella tanssitunnilla jo antanut nuorille kannustavaa ja positiivista palautetta ja tarvittaessa korjannut heidän liikkeitään niin, että ne olisivat helpompi tai turvallisempi toteuttaa (ks. Anttila 1998, 48). Harjoite ei kuitenkaan toteutunut kyseisellä toimintakerralla, sillä päätin ohjaajana luopua siitä kesken tunnin.

Seitsemännelle kerralle osallistuivat edellisillä kerroilla mukana olleet viisi nuorta. Heti tunnin aluksi halusin keskustella nuorten kanssa mahdollisesta esityksestä. Eräs nuori kertoi, ettei haluaisi ehkä sittenkään esiintyä. Koska kulttuurisen nuorisotyön lähtökohtana on, että työtä tehdään nuorten ehdoilla (Mäenpää 2015,89), en voinut ohjaajana millään tavalla painostaa nuorta esiintymään vasten tahtoaan. Nuorille kerroinkin yhteisesti myös tällä kertaa, ettei esiintyminen ole millään tavalla pakollista. Yhden nuoren kieltäytyminen vaati minua muuttamaan tämän kerran tuntisuunnitelmaa, sillä en halunnut, että kyseinen nuori jää ryhmän ulkopuolelle muiden harjoittelussa esitystä.

Tunnin aloitimme normaaliin tapaan tanssillisella alkulämmittelyllä. Tanssitunnin edetessä minun oli ohjaajana hankaluuksia saada pidettyä kuria yllä, enkä pystynyt motivoimaan nuoria koreografian harjoittelua ja hiomista varten. Liikuntasaliin oli tuona päivänä jäänyt kymmeniä ilmapalloja, joita nuoret yrittivät rikkoa tanssiin keskittymisen sijaan. Olin aiemmalla tanssikerralla kertonut, että toimintakertoja olisi enää kaksi jäljellä, sillä en itse kykenisi jatkamaan tanssitunteja toiselle paikkakunnalle muuttamisen takia. Nuoret olivat suhtautuneet uutiseen pettyneen oloisesti. Pohdinkin jälkeinpäin, oliko tieto siitä, etteivät tunnit enää jatku, vaikuttaneet nuorten motivaatioon.

Koska nuoret eivät jaksaneet keskittyä tanssimiseen, jätin ryhmissä tanssimisen kokonaan pois, ja siirryimme nopeasti suunnittelemani harjoitteeseen, jossa nuorten tulisi yhdessä miettiä koreografialleen loppuasento. Pyrin roh-

kaisemaan nuoria hyödyntämään omia vahvuuksiaan: esimerkiksi jotkut nuorista olivat todella notkeita, ja erilaisilla notkeutta vaativilla asennoilla loppuasennosta saisi hyvinkin näyttävän. Nuoret pohtivat ja kokeilivat eri vaihtoehtoja loppuasentoon yhdessä, tosin tässäkin harjoitteessa hiukan levottoman oloisena. Eräs nuorista kehottikin muita nuoria keskittymään paremmin, jotta loppuasento saataisiin valmiiksi. Tämä osoitti minulle nuoren sitoutumisen ryhmän yhteiseen asiaan.

Koska nuoret olivat olleet levottoman oloisia koko tunnin ajan, päädyin toteuttamaan tunnin lopussa vielä harjoitteen, jota en ollut etukäteen suunnitellut tunnille. Nuorten tuli pohtia, mitä tulisi tehdä, jos esiintyessä unohtaa koreografian. Kerroin nuorille, että pahinta, mitä kyseisessä tilanteessa voi tehdä, on jäädä vain paikalleen, jolloin yleisö varmasti näkee virheen. Sen sijaan tulisi jatkaa tanssimista siitä huolimatta, ettei muista, miten koreografia todellisuudessa meni. Harjoitus mahdollisti nuorten irrottelen haluamallaan tavalla ja harjoite onnistuikin hyvin. Nuoret keksivät ja näyttivät reippaasti erilaisia ideoitaan ja tanssiliikkeitään.

Lopputunnin venyttelyiden aikana totesin nuorten ja minun välisen luottamuksen vahvistuneen. Arkipäiväisten asioiden lisäksi nuoret halusivat kertoa heidän mieltä painavista asioista ja heille näytti olevan tärkeää kuulla myös minun mielipiteeni asiasta. Vaikeiden asioiden jakaminen ryhmän sisällä kertoi toisaalta myös koko ryhmän turvallisuudesta ja luottamuksellisesta ilmapiiristä.

Viimeisellä kerralla tarkoituksena oli toteuttaa esitys. Olin kuitenkin luopunut ajatuksesta, sillä se ei selkeästi ollut se, mitä nuoret toivoivat tanssitunneilta. Koska tanssityöpajojen pääpaino on kuitenkin tanssissa, halusin viimeisen kerran olevan rakenteeltaan suurin piirtein samanlainen kuin aikaisemmatkin kerrat. Viimeiselle kerralle osallistui aktiivisesti käyneet viisi nuorta. Tunnin aloitimme tavanomaisilla alkulämmittelyillä ja harjoittelimme tekniikkaosuuksessa vanhoja liikkeitä, kuten *Happy feetiä*, *Moonwalkia* sekä *Babyfreezea*. Annoin nuorille vielä ohjeita ja neuvoja, kuinka liikkeitä voi turvallisesti ja tavoitteellisesti harjoitella myös myöhemmin kotona. Päätin, ettei tekniikkaosuuksessa harjoiteltaisi enää uusia liikkeitä, sillä niiden työstämiseen ei jäisi tarpeeksi aikaa.

Ennen ryhmähaastattelua, kävimme läpi harjoittelemiamme koreografioita, ensin yhdessä, sitten ryhmissä. Ryhmissä tanssimisen jälkeen nuorten tuli antaa toisilleen hampurilaispalaute. Kritiikin antaminen toiselle tuntui kuitenkin olevan hankalaa, sillä eräs nuori ei keksinyt mitään parannettavaa toisen tanssissa. Lisäksi muut nuoret käyttivät lähinnä minun antamiani esimerkkejä, kun heidän tuli keksiä jokin hiomisen tarpeessa oleva asia toisen tanssissa. Oli kuitenkin ilo huomata, kuinka hyvin nuoret keksivät ja kertoivat positiivisia havaintoja toisilleen.

Ryhmähaastattelun jälkeen nuorisohjaaja Jonna Härkönen tuli liikuntasaliin kysyen, haluaisivatko nuoret näyttää harjoittelemansa koreografian. Nuoret eivät näyttäneet vaivautuvan nuorisohjaajan ehdotuksesta, vaan esittivät reippaasti koreografian hänelle alusta loppuun. Havainnoidessani nuoria esityksen aikana, he eivät vaikuttaneet jännittyneiltä vaan enemmänkin innokkailta hymyillessään koreografian aikana. Oli tietenkin harmi, että nuoret esiintyivät vasta ryhmähaastattelun jälkeen, emmekä ehtineet läpi käydä siitä nousseita ajatuksia. Oli kuitenkin positiivista, että nuoret halusivat esittää harjoittelemansa tanssin jollekin muulle, kuin ryhmän jäsenille. Lopuksi jokainen nuori sai vielä kirjoittaa omat terveisensä jokaisen ryhmän jäsenen korttiin, jotka olin ostanut heille ennen tuntia. Näin nuoret saivat jonkun konkreettisen muiston tanssitunneista itselleen.

6 TULOKSET

6.1 Osallistujien kokemuksia tanssityöpajoista

Nuorten mielestä tanssitunnit ja niihin osallistuminen oli heille tärkeää. Nuoret kertoivat, että tunneilla oli hauskaa ja ne olivat ”kivaa vaihtelua”. Lisäksi heille oli tärkeää, että tunneilla pystyi tanssimisen ohella viettämään aikaa myös ystäviensä kanssa. Nuoruudessa ystävien merkitys onkin suuri. Vanhemmista pyritään irtautumaan tunnetasolla ja intensiiviset ystävyysuhteet auttavat yksilöä rakentamaan vanhemmista riippumatonta sisäistä maailmaa. (Vuorinen 1999, 215.) Riikka Korkeamäen (2013, 114) väitöskirjan mukaan nuoret,

jotka urheilevat säännöllisesti ryhmässä ovat niin sanotusti ”vahvimmilla” sosiaalisen vertaistuen ja osallisuuden näkökulmasta katsottuna. Tämä liittyy Korkeamäen mukaan osaltaan yhteisöllisten suhteiden tuottamaan läheisyyteen.

Nuorten mielestä tanssityöpajojen aikana mielekkäimmät elementit olivat lähinnä eri tekniikkaharjoittelut, joiden myötä nuoret olivatkin saaneet onnistumisen kokemuksia. Nuorilta kysyttäessä, mitä he olivat tanssituntien aikana oppineet, luettelivat he monia eri tanssiliikkeiden nimiä, joita olimme syksyn aikana harjoitelleet. Uuden oppiminen oli nuorten mielestä ollut pääasiassa positiivinen kokemus, vaikkakin turhautumiseltakaan ei oltu välttytty uutta opeteltaessa.

Tuli siinä ekaks [turhautumista], mut sitte halus vaa yrittää enemmän ku se näytti kivalta ja hauskalta ja sitte halus oppii sen.

Nuorten mukaan motivaatio oppimiseen syntyi, kun ohjaajan näyttämä liike oli heistä näyttänyt ikään kuin oppimisen arvoiselta. Nuorten nähdessä konkreettisesti, mitä harjoittelun myötä voi oppia, heidän oli helpompaa sitoutua liikkeen opetteluun. Tanssityöpajoja suunnitelllessani olinkin pohtinut tarkkaan, millä tavoin nuorten motivaatio pystyttäisiin herättämään jokaisella tanssitunnilla (ks. Viitalan 1998, 53), ja tekniikkaharjoitukset valikoituivat pitkälti eri liikkeiden nykypäivän ”suosion” perusteella.

Haastattelun aikana kysyin nuorilta, millä tavoin ohjaaja voi tukea heidän oppimistaan. Nuoret korostivat ohjaajan rohkaisevaa asennetta ja ylipäättään luonteenpiirteitä: ohjaajan tulisi heidän mielestään olla ”hauska” eikä liian ”totinen”. Toisaalta nuoret kertoivat, että ohjaaja ei saa myöskään olla liian ”leppoisa”, jotta tunneilla voisi myös oppia jotain. Lisäksi nuoret kuvailivat yleisesti, että ohjaajan tulisi olla positiivinen, kannustava sekä rohkaiseva. Myös sosiokulttuurinen innostaminen korostaa näitä ohjaajan ominaisuuksia: innostajan tulee osallistua toimintaan yhdessä muiden kanssa samalla rohkaisten, tukien sekä motivoiden yhteisön jäseniä (Kurki ym. 2006, 87).

Nuoret kertoivat, että juuri ystävät, ohjaaja sekä uuden oppiminen olivat olleet oleellimmat syyt ryhmässä jatkamiseen. Alkukartoituslomakkeen perusteella

nuoret olivatkin toivoneet ja odottaneet toiminnalta juuri tanssimisen oppimista. Näin ollen oli positiivista, että ohjaajana olin kyennyt toteuttamaan työpajatoimintaa niin, että se oli mahdollistanut myös nuorille uuden oppimisen.

Jos tehti joku uus juttu ja sitte jos missais sen ens tunnin ja sielläki ois tehty jotai kivaa, ni sitte ois tullu paha mieli, ni ei haluis skipata mitään tuntia.

Erityisesti kulttuurisessa nuorisotyössä nuorten orientaatio jotakin taiteellista harrastusta kohtaan on jo valmiiksi olemassa, jolloin motivaation löytyminen harrastuksen tekemiseen ja oppimiseen on helpompaa (Jaakola 2012, 9). Tanssiliikkeiden lisäksi nuoret kertoivat oppineensa myös muitakin, tavalliseen elämään liittyviä asioita. Eräs nuori kuvasi oppimiaan asioita seuraavasti:

No varmaa madon ja Happy feetin ja Babyfreezen [tanssiliikkeiden nimiä] ja sitte sen, että jos ei nyt osaa niin tulee oppimaan.

Kysyin nuorilta, voivatko he soveltaa muualla elämässä ajatusta siitä, että vaikei heti osaa, niin varmasti vielä oppii, kunhan vain jaksaa harjoitella. Nuoret vastasivat tähän kysymykseen myöntävästi, vaikka eivät osanneet kuvata mitään konkreettista tilannetta, jossa kyseistä ajatusta voisi hyödyntää.

Nuoret kuvailivat ryhmässä toimista positiiviseen sävyyn, esimerkiksi *”tosi kivaksi”* ja *”mukavaksi”*. Nuoret kokivat, että ryhmän pieni koko oli ainoastaan positiivinen asia, sillä pienessä ryhmässä on heidän mukaansa helpompi toimia ja olla oma itsensä. Kuitenkin, myös pieni ryhmä on vaatinut aikaa, jotta ilmapiiri olisi vapautunut. Varsinainen ryhmähenki muotoutuu vasta niin sanotussa yhdenmukaisuusvaiheessa, jota edeltää muodostumisvaihe sekä mahdollinen kuohuntavaihe. Yhdenmukaisuusvaihe edellyttää, että mahdolliset keskinäiset ristiriidat hyväksytään ja yhteenkuuluvuuden tunne alkaa syntyä, samoin kuin yksilön tunne ryhmään kuulumisesta. (Ryhmyttämisopas 2018, 5.) Eräs nuori kuvasi ajatuksiaan ryhmästä sekä tanssitunneista seuraavasti:

No siis ekoilla tunneilla se oli vähä sellasta, että väsytti kauheesti ku me oltiin aika hiljasia ja sitte ei ollu tällästä ryhmähenkee. Mut sitte ku tästä tuli tosi kivaa ja mä ootin aina että millon meillä on tunti ja koko viikon ajan iha innoissaa ja tänne on tosi mukava tulla ja täällä on tosi hauskaa.

Kysyessäni nuorilta, olivatko tanssitunnit auttaneet heitä jollain tavalla omassa elämässään, nousi esille sosiaalisten taitojen vahvistuminen. Yksi nuorista kertoi, että hänen on nykyään helpompi tutustua uusiin ihmisiin. Nuori ei kuitenkaan osannut tarkentaa, mitkä asiat olivat tähän vaikuttaneet. Tähän voikin olla monia syitä. Jo pelkästään ryhmässä toimiminen rohkaisee sosiaalisuuteen ja myönteisiin ihmissuhteisiin sekä vahvistaa lapsen luottamusta toisiin (Foster 2010, 7), mikä osaltaan on voinut olla yhteydessä nuoren sosiaalisten taitojen vahvistumiseen. Sosiaalisten taitojen lisäksi eräs nuori kuvasi tässä yhteydessä jo aiemmin esille nostetun ajatuksen siitä, että oppiminen vaati harjoittelua. Nuoret korostivat yhdessä vielä oppineensa kärsivällisyyttä tanssituntien myötä.

Nuoret kuvailivat myös muita vahvistuneita voimavarojaan. Moni nuori kertoi, että omana itsenään oleminen on nyt helpompaa. Nuorten kanssa toimiessa, sosiokulttuurisen innostamisen päämääränä on toteuttaa sellaisia kokemuksia, joiden vahvistamina nuoret uskaltavat vähitellen ilmaista itseään persoonallisesti yhä paremmin. (Kurki ym. 2006, 84.) Eräs nuori kuvaili ajatuksiaan tanssituntien merkityksestä osana hänen elämäänsä: ”No nyt on paljon helpompi olla oma ittiesä.” Kokemus siitä, että voi olla oma ittiesä, nitoutuu myös vahvasti kulttuuriseen nuorisotyöhön, sillä osallisuuteen liittyy olennaisena oikeus omaan identiteettiin osana yhteisöä (Kiilakoski ym. 2012, 16).

Ja sitte tää ryhmä on sillee kiva, että sitte jos ei osaa jotain ni sitte ei tarvii olla sillee – –
Häpeemässä sitä!

Kokemus siitä, että on hyväksytty ja kykenee toimimaan osana yhteisöä aitona ja omana itsenään voi osaltaan liittyä myös voimaantumiseen. Voimaantumisen perusajatuksena on yksilön sisäisten voimantunteen ja voimavarojen löytäminen. (ks. esimerkiksi. Voimaantuminen 2017.) Eräs nuori kuvasi vahvistuneita voimavarojaan seuraavasti: ”Osaa revitellä niiku oikeesti.”

Omana aitona itsenään osallistuminen työpajoihin oli saattanut vaikuttaa nuorten aitoon osallistumiseen tanssityöpajatoiminnan aikana. Tämä puolestaan oli saattanut mahdollistaa sen, että toisilleen esiintyminen ryhmän sisällä oli muuttunut nuorille helpommaksi tanssityöpajojen aikana. Koska esiintyminen nuoriso-ohjaaja Jonna Härköselä tapahtui vasta ryhmähaastattelun jälkeen,

en kyennyt kartoittamaan nuorten ajatuksia siitä. Nuoret korostivat ryhmän pientä kokoa ja hyvää ryhmähenkeä kuvaillessaan ryhmän sisällä toteutettuja esiintymisharjoituksia.

Iha sillee et se oli iha kivaa ja ei ollu vaikeeta esiintyä tai jännittäny. Että ku meitä ollaa kuitenkin aika vähä ni sitte ku me sillee ollaa niiku hyvä ryhmähenki ni sitte ei jännittäny tai mitään.

Tai no aluks jännitti, mut sitte ei enää, se oli aika helppoo.

Nuoret kertoivat, että pystyivät vaikuttamaan tanssituntien sisältöön syksyn aikana. Esimerkkinä he mainitsivat tilanteet, kun ohjaajana olin jokaisen tunnin lopussa kysynyt heidän ajatuksiaan ja toiveitaan seuraavaa kertaa varten. Nuoret myös sanoittivat haastattelun aikana kokevansa, että heidän toiveet myös otettiin huomioon tanssituntien aikana. Kysyttäessä nuorilta, pystyivätkö he olemaan luovia tai kehittykö heidän luovuutensa tanssituntien aikana, kaikki nuoret vastasivat myöntävästi. He eivät kuitenkaan osanneet kuvata, millä tavoin heidän luovuutensa oli näkynyt tai kehittynyt tuntien aikana. Luovuus käsitteenä onkin vaikea täsmällisesti määritellä, eikä se välttämättä ole aina edes tarpeen (Viitala 1998, 17).

Tanssituntien jatkuvuus oli noussut esille jo tanssituntien aikana, mutta sitä käsiteltiin myös ryhmähaastattelussa. Nuoret kertoivat tanssituntien jatkumisen olevan heille tärkeää ja olivat yhtä mieltä siitä, että jatkaisivat ryhmässä, mikäli tanssitunnit jatkuisivat. Nuoret kertoivat sen harmittavan, jos ryhmän ohjaaja vaihtuisi, mutteivat kuitenkaan lopettaisi harrastusta sen takia. Lapsiasiavaltuutetun vuosikirjassa (2012, 18) lasten mielipiteitä on kartoitettu siitä, millainen on hyvä ammattilainen. Lapset korostivat, että työntekijän tulisi olla tuttu, joka ei vaihdu jatkuvasti. Samaisessa oppaassa nousee useampaan kertaan esille lapsen ja nuoren ihmissuhteiden jatkuvuuden tukeminen eri tilanteissa.

Tulevaisuudesta keskusteltaessa, nuoret toivat esille, että mahdollisen uuden ohjaajan tulisi kysyä heidän mielipiteitään ja toiveitaan tanssitunteja kohtaa, ja ne otettaisiin myös huomioon tunteja rakennettaessa. Nuoret toivoisivat, että ohjaaja kyselisi myös heidän kuulumisiaan ja olisi muutenkin kiinnostunut oppilaistaan. Jo ylempänä mainitussa Lapsiasiavaltuutetun vuosikirjassa (2012,

18) lapset korostivat myös, että hyvän ammattilaisen tulisi olla aidosti kiinnostunut heistä. Parannusehdotuksena nuoret toivoivat, että liikuntasaliin saataisiin peilit helpottamaan harjoittelua.

6.2 Ohjaajan kokemukset tanssityöpajoista

Omat kokemukseni tanssityöpajoista ohjaajana ovat olleet lähinnä positiiviset. Ryhmän muotoutuminen syksyllä 2017 jännitti minua, sillä pelkäsin, ettemme yhdessä nuorisohjaaja Jonna Härkösen kanssa saisi nuoria innostettua tarpeeksi vapaaehtoisin tanssityöpajoihin. Kun ryhmä kuitenkin saatiin muodostettua ja nuoret kävivät aktiivisesti tunneilla viikko toisensa jälkeen, myös itselleni tuli vapautuneempi olo tuntien aikana. Samoihin aikoihin myös nuoret olivat vapautuneempia, ja uskon oman asenteeni ja olemukseni vaikuttaneen heihin.

Kattilansillan nuorisotalon henkilökunnan tuki oli jo kehittämishankkeen kannalta olennaisen tärkeää ja minulle itselleni tuli tunne siitä, että järjestämäni tanssityöpajatoimintaa arvostettiin työyhteisön sisällä. Kehittämistyö yhteistyössä Kattilansillan nuorisotalon ja yhteyshenkilö Jonna Härkösen kanssa sujui oman kokemukseni mukaan muutenkin moitteettomasti. Härkönen oli helposti tavoitettavissa ja pidimme yhteyttä koko kehittämishankkeen ajan. Härkönen tuki opinnäytetyöni toteutumista innostamalla nuoria mukaan toimintaan ja painotti nuorille tanssityöpajoihin osallistumisen tärkeyttä koko hankkeen ajan. Myös muut Kattilansillan henkilökunnan jäsenet tukivat minua tarvittaessa, esimerkiksi järjestämällä äänentoistovälineet liikuntasaliin. Tunsin tanssityöpajojen olevan osa nuorisotaloa, eikä pelkästään sen sisällä tapahtuvaa erillistä toimintaa.

Kehittämishankkeeseeni osallistuneet nuoret puolestaan yllättivät minut aktiivisuudellaan ja innokkuudellaan. Oli ilo seurata, kuinka nuoret muuttuivat vapautuneemmiksi syksyn myötä ja heidän keskinäinen ryhmähenki vahvistui. Ohjaajana minusta oli hienoa, että nuoret pystyivät kertomaan minulle myös oman elämänsä asioita ja kokivat tärkeäksi saada kertoa kuulumisiaan. Minulle nousi tunne, että nuoret halusivat osallistua tanssitunneille myös siksi,

että olin heille turvallinen ja luotettava aikuinen, kenelle kertoa avoimesti ajatuksiaan ja pohdintojaan.

Ohjaajana koin myös oivaltamisen hetkiä tanssityöpajoja toteuttaessani. Toisen tunnin pienryhmäharjoituksessa, jossa nuorten tuli yhdessä pohtia aiemmallalla tunnilla opeteltua koreografiaa, osoittautui liian haastavaksi nuorille niin alkuvaiheessa työpajatoimintaa. Erilaisen vuorovaikutustilanteen luominen osoittautui kuitenkin toimivaksi. Minulle oli tärkeää oivaltaa, ettei vuorovaikutuksen tarvitse aina olla sanallista, vaan tanssi itsessään voi olla jo riittävä tukemaan sosiaalisia taitoja. Tanssi onkin tärkeää kasvatukselle sekä sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tunteille (Foster 2010, 7).

6.3 Kulttuurisen nuorisotyön toteutuminen tanssityöpajojen aikana

Osallistujien sekä omien havaintojeni pohjalta olen koonnut yhteen keskeiset havainnot siitä, millä tavoin kulttuurinen nuorisotyö on toteutunut tanssityöpajojen aikana (kuva 8). Eriteltynä ovat kulttuurisen nuorisotyön keskeisemmät osa-alueet *osallisuus, vaikuttaminen, oppiminen, luovuus ja voimaantuminen*. Olen myös kirjannut ajatuksiani siitä, mitä nämä eri osa-alueet vaativat ohjaajalta toteutuakseen. Kuvan tarkoituksena on esitellä lukijalle, millä tavoin kulttuurisen nuorisotyön osa-alueet voidaan käytännössä mahdollistaa ja toteuttaa työpajatoiminnassa.

Nuoret olivat kertoneet, että tanssityöpajat ja niihin osallistuminen oli heille tärkeää. Tanssityöpajat olivat tarjonneet heille mielekästä tekemistä yhdessä ystäviensä kanssa. Pohjimmiltaan osallisuus on yksilön ja hänen eri yhteisöjensä suhteissa toteutuva vahvasti kokemuksellinen tila, jolla on suuri merkitys hänen hyvinvointinsa kannalta. (Kiilakoski ym. 2012, 253.) Nuorten mukaan he olivat kyenneet osallistumaan tanssityöpajoihin omana itsenään, ilman epävarmuutta siitä, mitä muut heistä ajattelevat.

Kulttuurisen nuorisotyön toteutuminen Kattilansillan nuorisotalon tanssityöpajoissa

OSALLISUUS

Tanssityöpajoihin osallistuminen oli nuorten mielestä heille tärkeää.

- Nuoret mukaan he olivat kyenneet osallistumaan ryhmään omana itsenään ilman pelkoa siitä, mitä muut ryhmäläiset heistä ajattelevat.

Mitä vaatii ohjaajalta?

- Ole aidosti kiinnostunut nuorista ja osoita myös kuuntelevasi heitä.
- Kohtaa jokainen nuori omana itsenään ja tue heidän osallistumistaan ryhmän jäsenenä.
- Salli erilaisuus ja tue ryhmän tasa-arvoa. Ole nuorille turvallinen ja luotettava aikuinen.

VAIKUTTAMINEN

- Nuoret pystyivät vaikuttamaan ryhmän sisällä, esimerkiksi koreografiaan tai tekniikkaharjoitteisiin.
- Nuorten mielestä oli ollut tärkeää, että heidän toiveitaan kysyttiin ja ne otettiin myös huomioon tuntisuunnittelussa.

Mitä vaatii ohjaajalta?

- Avarakatseisuus nuorten ajatuksia ja ideoita kohtaan.
- Aito kiinnostus tehdä työtä nuorten kanssa ja heidän aloitteestaan.
- Pyri toteuttamaan nuorten toiveita, pitäen kuitenkin mielessäsi omat asettamasi tavoitteet toiminnalle.

OPPIMINEN

- Nuoret kykenivät kertomaan konkreettisia asioita, joita olivat toiminnan aikana oppineet.
- Nuoret olivat kokeneet oppimisen lähinnä mieluiseksi kokemukseksi.
- Uuden oppiminen oli myös mahdollistanut nuorten onnistumisen kokemukset.

Mitä vaatii ohjaajalta?

- Kannusta, rohkaise ja motivoi nuoria.
- Suunnittele harjoitteet niin, että se vastaa jokaisen nuoren taitotasoa. Voit myös antaa eri vaihtoehtoja harjoitteiden suorittamiseen.

LUOVUUS

- Tarjottiin nuorille mahdollisuus luoviin, omiin ratkaisuihinsa tuntien eri osissa.
- Luovuuteen ei voida kuitenkaan pakottaa, ja nuorten irrottelu ja vapaa itseilmaisu toteutuivat parhaiten nuorten itse valitsemissa tilanteissa.

Mitä vaatii ohjaajalta?

- Tarjoo nuorille tilanteita, mitkä mahdollistavat heidän luovan toiminnan.
- Tue nuorten luovuutta kannustamalla ja rohkaisemalla.
- Salli nuorten luovuus myös tilanteissa, joihin et ole sitä suunnitellut.

VOIMAANTUMINEN

- Nuoret kuvasivat ryhmähaastattelussa heidän sisäisten voimavarojensa vahvistuneen: pystyvyys irrotteluun ja olemaan oma itsensä. Lisäksi nuoret kertoivat, että uusiin ihmisiin tutustuminen on muuttunut heille helpommaksi.

Mitä vaatii ohjaajalta?

- Arvosta ja motivoi nuoria sekä tue heidän tavoitteitaan.

Kuva 8

Kulttuurisen nuorisotyön näkökulmasta ohjaaja voi tukea nuorten kasvua ja kehitystä myös ryhmän näkökulmasta käsin: tuetaan turvallisen yhteisön syntymistä, arvostavaa vuorovaikutusta ja ryhmän osallisuutta päätöksentekoon. (Jaakola 2012, 22.) Kulttuurisessa nuorisotyössä ohjaajalla on monia tehtäviä. Ohjaajan täytyy kuunnella, olla läsnä, sekä tukea nuorta niin taidollisesti, kuin henkilökohtaisesti. (Kulttuurinen nuorisotyö 2017.) Myös omasta mielestäni edellä mainitut ohjaajan tehtävät ovat tärkeitä, jotka osaltaan tukevat myös osallisuutta.

Vaikka vaikuttaminen on olennainen osa osallisuutta (ks. esimerkiksi (Kiilakoski ym. 2012, 252-253.), olen käsitellyt siihen liittyvät asiat ainoastaan yhdessä sarakkeessa kohdassa *vaikuttaminen*. Nuoret olivat oman kokemuksensa mukaan kyenneet vaikuttamaan toiminnan sisältöön, mikä oli heidän mielestään ollut myös tärkeää. Kulttuurisen nuorisotyön ajatuksena ei kuitenkaan ole, että nuoret voivat itse päättää kaikesta toiminnan sisällä, vaan tarkoituksena on työskennellä yhdessä heidän kanssaan (ks. esim. Mäenpää 2015, 89). Olennaista on kuitenkin, että heidän mielipiteilleen annetaan painoarvoa asioista päätettäessä (ks. esim. Gretchel ym. 2012, 15). Tärkeää on löytää tasapaino ohjaajana omien kokemusten, sekä nuorten toiveiden kanssa.

Nuorten oppiminen osoittautui onnistuneeksi jo siinäkin mielessä, että he kykenivät kertomaan konkreettisia asioita, mitä tanssityöpajojen aikana olivat oppineet. Oppiminen vaatii paneutumista työskentelyyn, mikä vaatii ohjaajalta paljon, erityisesti silloin kun tehtävä on nuorelle haasteellinen. Tarkastellessani, mitä nuorten oppiminen vaatii ohjaajan näkökulmasta, pohjasin ajatus-tani innostajan rooliin. Innostajan tehtäviin kuuluu rohkaista, tukea sekä motivoita yhteisön jäseniä (Kurki ym. 2006, 87). Silloin kun nuori itse ei usko itseensä, on ohjaajan tehtävä luottaa nuoren kykyihin ja tuoda se myös esille. Luova toiminta on selkiytymätön käsite (Viitala 1998, 16). Tästä syystä myös luova toiminta on vaikeasti havaittavissa. Nuorten mukaan, he olivat kyenneet luovaan toimintaan tanssityöpajojen aikana, vaikeivat osanneet kuvailla millä tavoin. Olennaisena asiana kuitenkin näen, että nuorilla olisi mahdollisuus luovaan toimintaan. Taiteellinen työskentely itsessään tarjoaa rajojen kokeilemisen mahdollisuuden ja testaamisen, jossa kaikki luovat kokeilut ovat sallittuja (Jaakola 2012, 11).

Nuorten yllättäväkään luovaa toimintaa ei tulisi näin ollen yrittää tukahduttaa, sillä jo hetkellinen luova tanssi voi olla osallistujalle elämyksellinen ja näin ollen korvaamattoman arvokas (Viitala 1998, 19). Sen sijaan ohjaajan tehtävä on nuorten luovuuden tukeminen, sekä luovan toiminnan mahdollistavien olosuhteiden luominen (ks. Jaakola 2012, 9). Myös Viitalan (1998, 43) mukaan tanssitunnilla opettaja ei saa vaatimalla jotain tiettyä lopputulosta kaventaa oppilaidensa luovuutta.

Voimaantuminen on sisäinen prosessi, jolloin saa tuntea sisäistä voimantunnetta ja löytää omia voimavarojaan (Voimaantuminen 2017). Etenkin nuorten voi olla vaikea tunnistaa tai tuoda esiin voimaantumisen tunnetta. He kuitenkin kuvasivat omia sisäisiä vahvistuneita voimavarojaan: pystyvyys irrotteluun sekä omana itsenään olemiseen. Voimaantumista ei voi tarjota toiselle valmiina (Heikkilä & Heikkilä 2007, 30), mutta voimaantumista voi tukea. Arvostamisen, kannustuksen ja rohkaisun lisäksi toisen tavoitteiden tukeminen on tärkeää. (Voimaantuminen 2017.)

6.4 Kehittämisehdotukset

Kehittämisehdotuksenani on, että tanssityöpajatoimintaa voitaisiin kehittää ja viedä eri ympäristöihin. Toiminnan toimivuutta voitaisiin kokeilla eri nuorisotyön osa-alueilla ja kehittää entisestään jotain tiettyä tavoitetta kohden. Esimerkiksi koulunuorisotyö voisi hyödyntää tanssityöpajatyylisiä toimintaa. Tämä voisi olla tarpeellista ja hyödyllistä monessakin mielessä. Koska ryhmän sisäinen vuorovaikutus korostui toteuttamissani työpajoissa, voisi tanssin kautta tukea koulun oppilaiden keskinäistä vuorovaikutusta. Samalla lapset ja nuoret saisivat uutta toimintaa kasvuympäristöönsä.

Tanssityöpajatoimintaa voitaisiin myös hyödyntää muualla kuin pelkästään nuorisotyössä. Tanssityöpajatoimintaa voitaisiin viedä esimerkiksi vastaanotokeskuksiin. Koska keskuksiin tulee ihmisiä ympäri maailman, olisi tärkeää tukea arvostavan yhteisön syntyä. Tanssityöpajatoiminta voisi olla erityisen merkityksellistä niille ihmisille, jotka ovat joutuneet jättämään kotimaansa sekä sopeutumaan täysin uuteen kulttuuriin ja ympäristöön. Tanssin kautta voitaisiin vahvistaa ihmisten sisäisiä voimavaroja sekä tukea osallisuutta ja oppimista. Tanssityöpajat voitaisiin toteuttaa myös niin, että toimintaan olisivat tervetulleita niin maahanmuuttajat ja pakolaiset kuin myös kantaväestökin. Näin ollen voitaisiin tukea vähemmistöjen integroitumista osaksi yhteiskuntaa.

Mielestäni on tärkeää, että toimintaa toteutettaisiin aina sen kohderyhmän toiveista ja tarpeista käsin. Ohjaaja ei saisi yksin määritellä toiminnan suuntaa ja päämääriä, vaan jokaisen yhteisön jäsenen tulisi olla sitoutunut käsillä olevaan tekemiseen. Alkukartoituslomakkeita voitaisiin mielestäni hyödyntää

myös jatkossakin. Kyseisten lomakkeiden kautta voitaisiin kerätä tietoa osallistujien toiveista ja ajatuksista ja suunnitella toimintaa näistä lähtökohdista käsin. Esimerkiksi jos vähemmistöjen toiveena olisi oppia suomen kieltä, voitaisiin tanssitunnit rakentaa niin, että niissä korostuisivat erityisesti sanallinen vuorovaikutus ryhmän sisällä. Se, millaiseksi tanssityöpajatoiminta muodostuisi jatkossa, määräytyy pitkälti kohderyhmän pohjalta. Mahdollisuuksia on monia ja mielestäni tanssityöpajatoimintaa voidaan helposti soveltaa eri kohderyhmän tarpeisiin.

7 POHDINTA

Koska tanssi on aina ollut osa elämääni, loin väistämättä tietynlaisia tavoitteita ja toiveita toiminnalle. Olihan tanssi antanut minulle paljon, miksei se voisi tarjota myös nuorisotalon nuorillekin jotain uutta ja tärkeää? Kehittämistyön aikana kävikin ilmi, että nuorille tanssityöpajatoiminta oli ollut merkityksestä monestakin syystä.

Tanssitunnit olivat olleet nuorille paikka, jossa viettää aikaa ystäviensä kanssa sekä solmia uusia kaverisuhteita. Tasa-arvoisuus ja toisten kunnioittaminen olivat tanssityöpajoissa läsnä, mikä mahdollisti myös nuorten aidon osallistumisen toimintaan. Kehittämistehtävän onnistumisen kannalta oli olennaista, että tanssityöpajat tarjosivat nuorille turvallisen ja mieluisan ympäristön nuorille toteuttaa tanssia. Uuden oppiminen mahdollisti onnistumisen kokemukset ja nuorten sisäiset voimavarat vahvistuivat.

Nuorille oli tärkeää, että heille oli järjestetty toimintaa, jossa he tulivat kuuliksi, ja jonka sisältöön he pystyivät osallistujina itse vaikuttamaan. Ohjaajana oli tärkeää, että pystyin päästämään irti omista mielikuvistani, odotuksistani ja asettamistani tavoitteista liittyen tanssityöpajatoimintaan. Se mikä itselle on ollut merkityksestä tanssin parissa, ei välttämättä ole edes tarpeellista jollekin toiselle. Tanssi voi tarjota ihmiselle paljon, mutta ketään ei voi pakottaa kokemaan tanssia jollain tietyllä tavalla. Jokainen nuori on oma persoonansa ja jokaisella on oikeus toteuttaa tanssia juuri omalla, haluamallaan tavalla. Ohjaa-

jan tehtävänä on kohdata nuoret yksilöinä ja pyrkiä vastaamaan heidän tarpeisiin ja toiveisiin parhaansa mukaan. Olennaisinta on tarjota turvallinen ympäristö, missä nuoret voivat osallistua toimintaan omana itsenään.

Kehittämistehtävä onnistui mielestäni hyvin siinä mielessä, että tanssityöpajat kykenivät noudattamaan kulttuurisen nuorisotyön periaatteita. Toiminta lähti nuorista itsestään ja siinä korostuivat nuorten osallisuus, vaikuttaminen, oppiminen, luovuus ja voimaantuminen. Nuoret olivat saaneet itselleen mielekästä, itse toivomaansa toimintaa nuorisotalolle. Tanssitunneista muodostui nopeasti viikoittainen toimintamuoto, josta niin nuorisotalon henkilökunta mutta myös kaikki nuoret olivat tietoisia. Minulle tuli tunne, että toimin osana nuorisotaloa – yhteisöä – enkä vain järjestä irrallista toimintaa sen tiloissa.

LÄHTEET

Aaltonen, M., Ojanen, T., Vihunen, R. & Vilén, M. 1999. Nuoren aika. Porvoo: Kirjapainoyksikkö WSOY.

Anttila, E. 2013. Koko koulu tanssii! Kehollisen oppimisen mahdollisuuksia kouluyhteisössä. PDF-tiedosto. Helsinki: Teatterikorkeakoulu, esittävien taiteiden tutkimuskeskus. Saatavissa: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/42322/Acta_Scenica_37.pdf?sequence=3 [viitattu 27.5.2017].

DJ Hooch. 2015. Street dance: the best moves. London: Cassell.

Eskelinen, T., Gellin, M., Gretschel A., Junttila-Vitikka, P., Kiilakoski T., Kivijärvi, A., Koskinen, S., Laine, S., Lundbom, P., Nivala, E. & Sutinen, R. 2012. Teoksessa Gretschel, A. & Kiilakoski, T. (toim.) Demokratiaoppitunti. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Julkaisuja 118. Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusverkosto.

Foster, R. 2010. Tanssi-innostaminen kehittämisen tukena. Tanssin paikka. Tanssin tiedotuskeskuksen 30-vuotisjuhla-julkaisu. WWW-dokumentti. Saatavissa: http://www.academia.edu/3478053/Foster_Raisa_2010_Tanssi-innostaminen_kehittymisen_tukena_Tanssin_paikka_Tid_f%C3%B6r_dans_Tanssin_tiedotuskeskuksen_30-vuotisjuhla-julkaisu [viitattu 8.10.2017].

Gellin, M., Gretschel, A., Matthies, A., Nivala, E., Oranen, M., Sutinen, R. & Tasanko P. 2012. Teoksessa Gretschel, A. & Kiilakoski, T. (toim.) Demokratiaoppitunti. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Julkaisuja 118. Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusverkosto.

Gretschel, A., Kiilakoski, T. & Nivala, E. 2012. Teoksessa Gretschel, A. & Kiilakoski, T. (toim.) Demokratiaoppitunti. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Julkaisuja 118. Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusverkosto.

Gretschel, A. 2011. Nuorisotalo mahdollistavana lähiyhteisönä: nuorten näkökulma. Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus. Julkaisuja 3/2011. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Verkkojulkaisu 41. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/nuorisotalo.pdf> [viitattu 1.4.2018].

Grönfors, M. 2011. Laadullisen tutkimuksen kenttätömenetelmät. SoFia-Sosiologi-Filosofiapu Vilka, Hämeenlinna. PDF-dokumentti. Saatavissa: http://vilka.fi/books/Laadullisen_tutkimuksen.pdf [viitattu 25.3.2018].

Heikkilä, J. & Heikkilä, K. 2007. Voimaantuminen työyhteisön haasteena. Porvoo; Helsinki: WSOY.

Hämäläinen, J. & Kurki, L. 1997. Sosiaalipedagogiikka. Porvoo: WSOY.

Härkönen, J. 2017. Nuoriso-ohjaaja. Sähköpostihaastattelu 21.11.2017. Mikkelin kaupunki.

Ilo olla nuori!. 2017. Nuorisopalveluiden toimintaohjelma 2017–2020. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://publish.kuopio.fi/Kuopio/kokous/2017417244-5-1.PDF> [viitattu: 24.3.2018].

Jaakola, V. 2012. Nuorten osallisuus ja vaikuttaminen kulttuurisessa nuorisotyössä. Nuorisoasiainkeskus. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.hel.fi/static/liitteet/nk/Nuorten_osallisuus.pdf [viitattu 25.9.2017].

Järvinen, V. 2009. Keskinuoruuden kasvu ja kehitys – vanhempi nuoren kasvun tukena. PDF-tiedosto. Helsinki: Mannerheimin lastensuojeluliitto. Saatavissa: <http://mll-fi-bin.directo.fi/@Bin/665874626c1bca112c66aa423725c1fb/1495865390/application/pdf/11828266/MLL%20-%20Keskinuoruuden%20kasvu%20ja%20kehitys.pdf> [viitattu 27.5.2017].

Kattilansillan nuorisotalo. 2017. Mikkelin kaupunki. WWW-tiedosto. Saatavissa: <http://www.po1nt.fi/fi/kunnat/mikkeli/nuorisotalot/> [viitattu 21.9.2017].

Kiilakoski, T., Kivijärvi, A., Gretschel A., Laine, S. & Merikivi, J. 2001. Nuorten tilat. Teoksessa Määttä, M. & Tolonen, T. (toim.) Annettu, otettu, itse tehty. Nuorten vapaa-aika tänään. Nuorisotutkimusverkosto. Helsinki: Hakapaino.

Korkeamäki, R. 2013. Kaveria ei jätetä! Sosiaalinen pääoma nuorten vertais-suhteissa. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 137. Tampere: Suomen yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Kulttuurinen nuoristyö. 2017. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://youngart-laboratorio.wordpress.com/kulttuurinen-nuorisoty-mita-se-on/> [viitattu 25.9.2017].

Kurki, L., Nivala, E & Sipilä-Lähdekorpi, P. 2006. Sosiaalipedagoginen sosiaalityö koulussa. Helsinki: Hakapaino Oy.

Kiilakoski, T., Nivala, E., Ryyänänen, A., Gretschel A., Matthies, A., Mäntylä, N., Gellin M., Jokinen, K. & Lunbom, P. 2012. Teoksessa Gretschel, A. & Kiilakoski, T. (toim.) Demokratiaoppitunti. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Julkaisuja 118. Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusverkosto.

Kurki, L. 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen. Tampere: Tammer Paino Oy.

Känkänen, P. 2013. Taidelähtöiset menetelmät lastensuojelussa – kohti tilaa ja kokemuksia. Helsingin yliopisto. Valtiotieteellinen tiedekunta. Sosiaalitieteiden laitos. Helsinki: Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos.

Laine, S., Gretschel, A., Katriina S. Hirsjärvi, I. & Myllyniemi, S. 2011. Toiminnan motiivit. Teoksessa Määttä, M. & Tolonen, T. (toim.) Annettu, otettu, itse tehty. Nuorten vapaa-aika tänään. Nuorisotutkimusverkosto. Helsinki: Hakapaino.

Laine, P. 2012. Luovuutta työhön. Taidelähtöiset menetelmät työhyvinvoinnin ja työnohjauksen välineinä. EU: Unpress.

Lapsiasianvaltuutetun vuosikirja. 2012. Lasten ja nuorten kunta luo hyvinvointia. Opas kuntapäätäjille sekä lasten ja nuorten palveluiden kehittäjille. Lapsiasiavaltuutetun toimiston julkaisuja 2012:5. Helsinki: Aksidenssi.

Mäenpää, P. 2015. Viisi askelta aitoon osallistumiseen kulttuurialalla. Teoksessa Lindholm, A. (toim.) Ei-kävijästä osalliseksi – osallistuminen, osallistaminen ja osallisuus kulttuurialalla. Humanistinen ammattikorkeakoulu. PDF-tiedosto. Saatavissa: <http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/101747/978-952-456-219-5%20.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 4.3.2018].

Määttä, K. 2007. Helposti särkyvää. Helsinki: Kirjapaja.

Nurmi, A. 2012. Kadulta liikuntasaliin. Toimintatutkimus hiphop-tanssista osana lukion liikuntakasvatusta. PDF-tiedosto. Jyväskylän yliopisto. Studies in sport, physical, education and health 184. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/39937/978-951-39-4838-2.pdf?sequence=> [viitattu 28.2.2018].

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. Havainnointi. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. WWW-tiedosto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineistonhankintamenetelmat/havainnointi-eli-observointi-osallistuminen-ja-kenttaetyoe>. [viitattu 25.3.2018].

Salavuo, M. 2011. Motivaatio. Motivaatio ratkaisee työssä ja oppimisessa. 9 olennaista tekijää. Blogi. Sosiaalisen oppimisen ja sosiaalisen median asiantuntijapalveluita. Päivitetty: 6.6.2011. Saatavissa: <http://miikkasala-vuo.fi/2011/06/06/motivaatio-ratkaisee-tyossa-ja-oppimisessa-9-olennaista-tekijaa/> [viitattu 4.10.2017].

Sava, I. 2006. Taiteen voimalla osalliseksi. Teoksessa Haapanen, S., Sava, I. & Vesänen-Laukkanen, V. (toim.) Voimatarina nuorisotyössä. Nuorisoasiankeskus. PDF-tiedosto. Helsinki: Art-Print. Saatavissa: <https://www.hel.fi/static/liitteet/nk/Voimatarina.pdf> [viitattu 24.3.2018].

Sinkkonen, J. 2010. Nuoruusikä. Juva: WS Bookwell Oy.

Ryhmäyttämisopas. 2018. MAST. Euroopan Unioni. Euroopan sosiaalirahasto. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://www.mastohjaus.fi/pdf/Ryhmayttamisopas.pdf> [viitattu 24.3.2018].

Ruotsalainen, L. 2007. Kulttuurinen nuorisotyö on kamppailulaji. Teoksessa Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Helsinki: Hakapaino Oy.

Tarssanen, S. 2009. Elämystuottajan käsikirja. PDF-tiedosto. Rovaniemi: Oy Sevenprint Ltd. Saatavissa: [http://87.108.50.97/re-lis/REL_LIB.NSF/0/04BF71151EF96086C225763300257188/\\$FILE/elamystuottajan-kasikirja.pdf](http://87.108.50.97/re-lis/REL_LIB.NSF/0/04BF71151EF96086C225763300257188/$FILE/elamystuottajan-kasikirja.pdf) [viitattu 2.9.2017].

Viitala, M. 1998. Tanssia elämyksen ehdoilla. Lasten ja nuorten tanssin luovia prosesseja. Helsinki: Sivoli-Palvelu Oy.

Virolainen, V. 2015. Kulttuuripoliittinen näkökulma osallistumiseen. Teoksessa Lindholm, A. (toim.) Ei-kävijästä osalliseksi – osallistuminen, osallistaminen ja osallisuus kulttuurialalla. PDF-dokumentti. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Saatavissa: <http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/101747/978-952-456-219-5%20.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 5.3.2018].

Voimaantuminen. 2017. Vernerinet.net. Verkkopalvelu kehitysvammaisuudesta. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://verneri.net/yleis/voimaantuminen> [viitattu 23.3.2018].

Vuorinen, R. 1999. Persoonallisuus & minuus. 1.-5. painos. Vantaa: Tumma-
vuoren kirjapaino Oy.

Wallenius, T. 2009. Sociocultural animation in youth work. Survey of sociocultural animation in the work of the youth coordinators in districts of Finnish Red Cross. Metropolia ammattikorkeakoulu. Degree Programme in Social Services. Opinnäytetyö. PDF-tiedosto. Saatavissa: <http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/4679/Sociocultural+animation+in+youth+work.pdf;jsessionid=F2C23BE83FD31AB5A83A60A6A4DA027D?sequence=1> [viitattu 17.4.2018].

RYHMÄHAASTATTELURUNKO

TANSSITUNNEILLE OSALLISTUMINEN

- Mikä oli parasta tanssitunneilla?
- Mikä oli tylsintä tanssitunneilla?
- Oliko tanssitunneille osallistuminen teille tärkeää? Miksi?
- Mitkä asiat saivat teidät jatkamaan tanssiryhmässä?

OSALLISUUS JA RYHMÄN TOIMINTA

- Millaiselta tässä ryhmässä toimiminen on teistä tuntunut?
- Millainen ryhmän ryhmähenki oli mielestänne? Muuttuiko se jollain tavalla syksyn aikana?
- Millainen rooli ohjaajalla oli ryhmässänne?

VAIKUTTAMINEN

- Pystyittekö vaikuttamaan tuntien sisältöön? Millä tavoin?

OPPIMINEN

- Mitä olette oppineet tanssituntien aikana?
- Miltä uuden oppiminen tuntui?
- Mitkä asiat vaikuttivat siihen, että opitte kyseiset asiat?
- Millä tavoin ohjaaja voi teidän mielestänne tukea oppimistanne?

LUOVUUS

- Pystyittekö olemaan luovia tanssituntien aikana? Millä tavoin?
- Kehittyikö luovuutenne tanssituntien aikana? Miten/Miksei?

VOIMAANTUMINEN

- Millaisia ajatuksia ja tunteita teille heräsi tanssitunneilla?
- Ovatko tanssitunnit auttaneet teitä jollain tavalla omassa elämässänne? Miten?
- Ovatko tanssitunnit muuttaneet teitä jollain tavalla? Miten?

ESIINTYMINEN

- Millaisia ajatuksia ja tunteita teille heräsi esiintymisestä muille ryhmäläisille? (Entä esiintyminen muille kuin ryhmäläisille?)

TANSSITUNTIEN JÄLKEEN

- Osallistuisitteko jatkossakin tanssitunneille, mikäli ne jatkuvat?
- Mitä mieltä olette siitä, mikäli ryhmän ohjaajaksi tulee joku toinen henkilö?
- Millainen ryhmänohjaajan tulisi mielestänne olla, jotta teistä olisi mukava osallistua tanssitunneille jatkossakin?
- Millaisia parannusehdotuksia teillä on tulevaisuuden varalta?

Tanssitunnit – ensimmäinen kerta (Alkukartoituslomake)

Täydennä alla olevat lauseet mielesi mukaan. Lomakkeet käsitellään nimettömästi, joten sinun ei tarvitse lisätä omaa nimeäsi. Vastaathan jokaiseen kohtaan vähintään muutamalla sanalla.

Tulin tanssitunneille mukaan koska...

Odotan tanssitunneilta...

Tanssituntien aikana haluaisin tehdä...

Tanssituntien aikana haluaisin oppia...

Jos tekisimme tanssituntien aikana tanssiesityksen, kokisin sen...

Minussa parasta on...

Jos muuttaisin itsessäni jotain, se olisi...

Minun haaveenani on...

Vapaa sana (Voit esimerkiksi kertoa, jos jokin tanssitunneissa jännittää sinua.)

Kiitos vastauksistasi! 😊

Ohjausmalli

TUNTI 1 -Tutustuminen tanssiin ja ryhmäläisiin

- Ohjaajan ja ryhmäläisten esittely
- Alkukartoituslomakkeiden täyttäminen
- Lämmittely/tekniikka:
Hiphop-tanssin perusliikkeet
- Koreografinen osuus
- Venyttely: nuorten ajatuksia ja toiveita

- Alkukartoituslomakkeiden pohjalta nuorten odotukset ja toiveet tunteja kohtaan liittyvät pitkälti tanssiin: toivovat oppivansa tanssimaan paremmin
- Ryhmässä selkeästi "omat porukat", joissa nuoret pysyttelevät.
- Nuoret omaksuvat harjoitellut liikkeet nopeasti

TUNTI 2 – Tutustuminen luovaan tanssiin ja muihin ryhmäläisiin

- Lämmittely/tekniikka: Hiphop-tanssin perusliikkeet, nuorilla mahdollisuus myös toteuttaa haastavampi versio liikkeistä
- Pienryhmätoiminta: nuorten tulee muistella edellisellä tunnilla harjoiteltua koreografiaa yhdessä.
- Haasteellisempi koreografiaosuus: Nuorilla mahdollisuus omiin luoviin ratkaisuihin koreografian aikana.
- Venyttely: nuorten ajatuksia ja toiveita

- Pienryhmätoiminta haastavaa: nuoret eivät kyenneet vielä vuorovaikutukseen keskenään "porukoidensa" ulkopuolella. Tarvitsevat lisää tukea keskinäisen vuorovaikutuksen onnistumiseksi.
- Omat/luovat ratkaisut nuorille hankalia toteuttaa jonkun muun katsoessa
- Nuoret toivat esille haluavansa ensi kerralle nykytanssia

TUNTI 3 - Nykytanssi - vuorovaikutus liikkeen ja kontaktin kautta

- Kävelylämmittely: Nuorten tulee liikkua tilassa ohjaajan ohjeistamalla tavalla. Törmäysten estämiseksi nuorten tulee olla tietoisia toisistaan sekä kommunikoida katsekontaktin avulla. Lopuksi vastaantulevalle ryhmäläiselle annetaan "ylävitokset".
- Diagonaaliharjoittelu: Nuorten tulee suorittaa ohjaajan ohjeistamia liikkeitä jonoissa → nuoret saavat harjoitusta toistensa nähden tanssimisesta sekä harjoittelevat vuoronsa odottamista ja tilan antamista toiselle.
- Nykytanssikoreografia
- Venyttely: nuorten ajatuksia ja toiveita

- Kävelylämmittely ja diagonaaliharjoittelu luonnistuvat nuorilta hyvin. Myös seuraavilla tunneilla voidaan hyödyntää näitä harjoitteita, jotta nuoret kykenisivät kontaktiin keskenään ja tottuisivat tanssimaan toisten läsnä ollessa.
- Nuoret toivoivat seuraavalle kerralle jälleen katutanssia

TUNTI 4 - Tanssi ja vuorovaikutus liikkeen ja kontaktin kautta (katutanssi)

- **Kävelylämmittely:** Harjoite toteutetaan edellisen kerran tapaan, mutta loppuun lisätään vielä vastaan tulevan ryhmäläisen kättely luoden samalla myös katsekontaktin kaveriin.
- **Diagonaaliharjoittelu:** Toteutetaan edellisen tunnin tapaan
- **Tekniikkaosuus:** Happy feet
- **Koreografiaosuus**



- Kävelylämmittelyn aikana nuoret olivat jo hyvin vuorovaikutuksessa keskenään: osasivat luoda katsekontaktin toisiinsa
- Ryhmän sisäinen vuorovaikutus myös yleisesti vahvistunut: selvää ryhmittäytymistä ei enää havaittavissa. Seuraavilla tunneilla voidaan keskittyä enemmän tanssillisempaan ainekseen.
- Diagonaaliharjoituksessa nuoret arastelevat tanssimista toistensa nähden ja tarvitsevat siinä lisää harjoitusta
- Nuoret olivat motivoituneita harjoittelemaan Happy feetiä, joka mahdollisti myös onnistumisen kokemukset. Harjoite nuorille mieluinen, joten seuraavilla tunneilla tekniikkaosuudelle voi antaa enemmän aikaa.
- Nuoret toivovat uuden koreografian harjoittelua seuraavalle tunnille

TUNTI 5 - Tanssi ja luovuus

- **Tanssillinen alkulämmittely**
- **Diagonaaliharjoittelu**
- **Laajempi tekniikkaosuus:** Happy feet, Moonwalk
- **Vanhan ja uusi koreografia**
- **Venyttely:** Nuorten ajatuksia ja toiveita



- Diagonaaliharjoittelu nuorille jo luonnollisempaa: seuraavilla tunneilla voidaan kokeilla jo esiintymisharjoitusta ryhmän sisällä.
- Moonwalk nuorille haastava, motivoinnin kautta kuitenkin jaksoivat harjoitella ja keskittyä.
- Uusi koreografia nuorille mieluinen.
- Luova tanssi/itseilmaisuus toteutuu nuorten itse valitsemassa kohdassa ilman ohjaajan kehotusta: luovuuteen ei voida pakottaa.
- Nuoret tuovat esille, että seuraaville kerroille toivovat juuri tämän tunnin kaltaista sisältöä. Tämä tukee myös omaa ajatustani ohjaajana tuntirakenteen toimivuudesta.

TUNTI 6 - Tanssi ja luovuus

- **Tanssillinen alkulämmittely**
- **Diagonaaliharjoittelu**
- **Tekniikkaosuus:** Happy feet, Moonwalk, Babyfreeze
- **Koreografiaosuus + esiintymisharjoittelu** ryhmän sisällä
- **Venyttely:** Nuorten ajatuksia ja toiveita



- Tekniikkaosuuden aikana nuoret hyvin vuorovaikutuksessa keskenään kannustaen toinen toisiaan: kykenevät myös iloitsemaan omista sekä toistensa onnistumisista.
- Nuoret ehdottivat oma-aloitteisesti oman liikkeen osaksi koreografiaa.
- Esiintymisharjoitus sujui nuorilta hyvin ja kertomansa mukaan harjoite ei ollut tuntunut epämieluisalta: mahdollinen esiintyminen tanssityöpajojen päätteeksi?

TUNTI 7 - Tanssi ja esiintyminen

- **Tanssillinen alkulämmittely**
- **Koreografiaosuus** + nuorten suunnittelema loppuasento
- **Spontaanin liikkeen harjoittelu:** Mitä tehdä, jos unohtaa koreografian liikkeet esiintymisen aikana.
- **Venyttely:** ajatuksia ja toiveita seuraaville tunneille



- Tuntirakenteen muutos osoittautui huonoksi valinnaksi ja nuorten oli vaikea sitoutua käynnissä olevaan harjoitteeseen
- Vuorovaikutus nuorten välillä hyvä suunniteltaessa loppuasentoa koreografiaan
- Spontaanin liikkeen harjoittelu onnistui hyvin

TUNTI 8 - Tanssityöpajojen lopetus

- **Tanssillinen alkulämmittely**
- **Diagonaaliharjoittelu**
- **Tekniikkaharjoittelu:** Happy feet, Moonwalk, Babyfreeze
- **Hampurilaispalaute:** Positiivinen sekä rakentavan palautteen antaminen toiselle ryhmän jäsenelle
- **Koreografiaosuus**
- **Ryhmähaastattelu**
- **Jouluterveisten kirjoittaminen ryhmäläisille**
- **Esitys nuorisotalon työntekijälle**



- Tunnin rakenne toimiva, nuoret jaksoivat keskittyä ja sitoutua harjoitteisiin koko tunnin ajan
- Positiivisen palautteen antaminen toiselle helppoa, kuitenkin rakentava palaute hankalampi antaa
- Esiintyminen ja korttien kirjoittaminen loppuksi hyvä päätös tanssityöpajoille

Lupa-anomus ryhmähaastattelua varten

Hei,

Olen toteuttamassa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa opinnäytetyötä, jonka osana olen järjestänyt tanssitunteja Kattilansillan nuorisotalolla 12.10.2017 - 14.12.2017. Tuntien päätyttyä toteutan tanssitunneille osallistuneiden kesken ryhmähaastattelun, jossa kartoitan osallistujien ajatuksia tanssitunteihin liittyen. Haastattelun aineisto kerätään äänittämällä ja sitä käytetään nimettömänä opinnäytetyössäni. Mikäli lapsenne voi osallistua kyseiseen haastatteluun, pyydän teitä ystävällisesti allekirjoittamaan tämän suostumuslomakkeen. Lisätietoja voitte kysyä minulta puhelimitse numerosta 050 594 5554.

Suostumme, että lastamme _____ saa haastatella 14.12.2017 Elina Eteläpään opinnäytetyötä varten liittyen tanssitunteihin Kattilansillan nuorisotalolla.

Paikka ja aika: _____

Huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys

TANSSITUNTIEN KÄSIKIRJOITUS

ENSIMMÄINEN KERTA (Tutustuminen)

Esittely

- Kuka olen ja miksi olen täällä. Opinnäytetyöni lyhyt esittely.
- Kierros nuorten kesken: nimet ja harrastustausta.
- Alkukartoituspapereiden täyttäminen

Lämmittely

- Isolaatiot: rintakehä ja lantio
- Tanssillinen lämmittely: bounce, eteen kävely, slide (lisätään myös crisscross jos aiemmat liikkeet vaikuttaa helpoille)

Tekniikka

- Pas de bourree



Kuva 1

Koreografia

- Alku:
 - o Avaukset (oikea ja vasen)
 - o Kädet (oikea ja vasen)
 - o Pyyhkäisy (oikea, vasen, tuplat, vasen, oikea, tuplat)
 - o Painonsiirto puolelta toiselle
 - o Sivut: lantio ja kädet
 - o Freeze
- Kerto:
 - o Pas de bourree 4x

Venyttely

- Ajatuksia tunnista ja toiveita ensi kerralle

TOINEN KERTA

Lämmittely

- Isolaatiot: rintakehä, lantio (lisätään myös pään isolaatioharjoittelu, mikäli edelliset liikkeet näyttävät luonnistuvan jo hyvin)
- Salin poikki yhdessä tehden (ei jonossa):
 1. "Mittarimato": rullaus alas, lankutus, kävely käsien luo ja rullaus ylös (lihaskunto ja keuhonhallinta)
 2. Olkapäät vastaliikkein eteen taa (*sheikkaamisen "kuivaharjoittelu", mikäli nuoret hallitsevat olkapäiden liikeradat hyvin, voidaan kokeilla itse sheikkaamista*) ja hyppy puolelta toiselle (rytmi, koordinaatio)
 3. Slide, hyppy, pas de bourree



Kuva 2

Tekniikka

- Pas de bourree
- Mato

Koreografia

- Pienryhmissä muistelu
- Yhdessä aiemmin tehdyn koreografian muistelu ja läpi käyminen: annetaan nuorille mahdollisuus keksiä omia liikkeitä koreografian alun avauksiin, voivat käyttää esimerkiksi tunneilla oppimiaan liikkeitä
- Lisätään kertosaäkeistöön muutama uusi liike: askel sivulle ja käsillä "kuopaisu", yläkropan kierto, pas de bourree 4x, sivulle lantio ja kädet, madot 2x

Venyttely

- Ajatuksia tunnista ja toiveita ensi kerralle

KOLMAS KERTA (Nykytanssi)

Lämmittely/tekniikka

- Kävelylämmittely:
 - tavallinen kävely
 - korkealla kävely
 - matalalla kävely
 - 4x korkealla, 4x matalalla kävely
 - reipas kävely, aktiiviset kädet + terävät käännökset
 - liioitellun rento kävely
 - tavallinen kävely
 - ylävitokset
- Jazzkäsilämmittely
- Salin poikki jonoissa, (diagonaali):
 - jalan heitto eteen
 - avaus
 - hypyt
 - (sashe, mikäli nuoret hallitsevat edelliset liikkeet hyvin ja hallitusti)

Koreografia (sarja toistuu 2x)

- Kädet: oikea ja vasen
- Avaus sivulle, katse ylös ja rullaus
- Pas de bourree
- Avaukset sekä katse: oikea ja vasen 6x
- Käsien kierto ja tiputukset: vasen ja oikea

Venyttely

- Oma venyttelyliike ja ajatuksia tunnista sekä toiveita seuraavalle kerralle

NELJÄS KERTA

Lämmittely

- Kävelylämmittely
 - tavallinen kävely
 - tasajalkahyppy
 - tavallinen kävely
 - neljä askelta ja käännös
 - tavallinen kävely
 - slide
 - tavallinen kävely
 - ylävitokset
 - kättely
- Tanssillinen lämmittely
 - isolaatiot
 - bounce
 - keräykset
 - rintakehän avaus
- Diagonaali
 1. "Mittarimato": rullaus alas, lankutus, kävely käsien luo ja rullaus ylös (lihaskunto ja keuhonhallinta)
 2. Olkapäät/sheikkaus ja hyppy sivulle
 3. Slide, hyppy, pas de bourree

Tekniikka

- Happy feet



Kuva 3



Kuva 4

Koreografia

- Aiemman katutanssi -koreografian muistelu sekä hiominen. Annetaan mahdollisuus ja kannustetaan toteuttamaan omia liikkeitään ja ideoitaan alun avauksissa.

Venyttely

- Ajatuksia tunnista sekä toiveita ensi kerralle

VIIDES KERTA

Lämmittely

- Tanssillinen lämmittely:
 - o isolaatiot
 - o bounce
 - o keräykset
 - o rintakehän avaus
- Diagonaali:
 1. Olkapäät/sheikkaus ja hyppy sivulle
 2. Slide, hyppy, pas de bourree

Tekniikka

- Happy feet
- Moonwalk



Kuva 5



Kuva 6

Koreografia

- Vanhan koreografian muistelu, ensin yhdessä ilman musiikkia. Käydään läpi vaikeita koreografian vaikeita kohtia, jonka jälkeen käydään sarja pari kertaa musiikilla. (Jos ryhmä vaikuttaa valmiilta, voidaan myös kokeilla esiintymistä toisille niin, että jaetaan ryhmä puoliksi.)
- Uuden koreografian opettelu

Alku:

 - o Kanta, varvas sekä painon siirto + avaus 2x
 - o Slide oikea, vasen + painon siirto sivulle käsien kanssa 2x
 - o Kädet eteen, samalla polkaisu, kädet ristiin, oikea käsi eteen, vasen käsi eteen
 - o Avaukset oikea, vasen
 - o Pyyhkäisy oikea, vasen
 - o Käsi pään ympäri oikea, vasen
 - o Askel oikealle, samalla kädet rintakehän korkeudelle
 - o Käsien pumppaus ylös alas, rintakehä seuraa perässä

Venyttely

- Ajatuksia tunnista sekä toiveita ensi kerralle.

KUUDES KERTA

Lämmittely

- Tanssillinen lämmittely:
 - o isolaatiot
 - o bounce
 - o keräykset
 - o rintakehän avaus
- Diagonaali:
 1. Olkapäät/sheikkaus ja hyppy sivulle
 2. Slide, hyppy, pas de bourree

Tekniikka

- Happy feet
- Moonwalk
- Babyfreeze



Kuva 7

Koreografia

- Käydään läpi ensin vanhaa koreografiaa. Hiotaan vaikeita kohtia yhdessä, jonka jälkeen ryhmä jaetaan puoliksi: toiset katsoo, toiset tanssii.
- Uuden koreografian muistelu ensin ilman musiikkia, ei tehdä uutta.

Venyttely

- Ajatuksia tunnista sekä esiintymisestä ja toiveita ensi kerralle.

SEITSEMÄS KERTA (esitykseen keskittymistä)

Aluksi

- Esityksestä keskustelu: ketkä katsomaan, mahdolliset yhteiset esiintymisvaatteet?
- Seuraavalla tunnilla toteutettavasta ryhmähaastattelusta kertominen. Lupalaput vanhemmille.

Lämmittely

- Tanssillinen lämmittely:
 - o isolaatiot
 - o bounce
 - o keräykset
 - o rintakehän avaus

Koreografia

- Käydään ensin läpi vanha koreografia. Sovitaan esiintymispaikat ja mahdolliset paikkojen vaihdokset
- Käydään läpi uusi koreografia ja lisätään sarjan loppuun vielä happy feet -jalkaliikkeet.
- Yhdistetään koreografiat ja suunnitellaan loppuasento. Nuoret saisivat itse pohtia loppuasentoaan.
- Jos jää aikaa, voidaan toteuttaa esiintymisharjoitus niin, että jaetaan ryhmä jälleen kahtia. Lisäksi voidaan käydä hampurilaispalaute.

VIIMEINEN KERTA

Lämmittely

- Tanssillinen lämmittely:
 - o isolaatiot
 - o bounce
 - o keräykset
 - o rintakehän avaus
- Diagonaali:
 1. "Pyyhkäisy" kylki edellä
 2. "Lottovoittaja"

Tekniikka

- Harjoitellaan Happy feet, Moonwalk sekä babyfreeze. Hio-
taan liikkeitä ja neuvon, kuinka voi kotona harjoitella

Koreografia

- Käydään koreografiat yhdessä läpi.
- Jaetaan ryhmä puoliksi, toteutetaan hampurilaispalaute.
- Käydään koreografiat yhdistettynä vielä kerran läpi. Huomion kiinnittäminen palautteessa nostettuihin asioihin. (Pyydetään Jonna katsomaan?)

Ryhmähaastattelu

Korttien täyttäminen ja tanssityöpajojen päätös